

6007
Diplom

A. Maramaa

**Aritmeetika
Ülesannetekogu**

I

Kolmas trükk

**Kirjastus „SIIR“ Viljandis
1926**

70616

A. Maramaa

Duplura

Aritmeetika Ülesannetekogu

I õppeaasta

B

Õpilase raamat

Kolmas trükk

Kirjastus „SIIR“ Viljandis
1926

~~11271~~

Käesolev I õppeaasta oli teises trükis Haridus-
ministeeriumi Õpperaamatute Komisjoni poolt koolidele
soovitatud. Tingimuseks oli, et kolmandas trükis raa-
matule välimusliselt parem kuju antaks. Seda Komisjoni
nõudmist on kirjastaja täita püüdnud. Jämedama trüki
ja ridade harvendamise põhjusel on ülesannete ja lehe-
külgede numbrid küll muutunud, aga see ei saa teise
ja kolmanda trüki kõrvu tarvitamisel ülesaaamata takis-
tuseks olla, sest ülesannete järjekord on endine.

A 6007.

I. Arvud ja numbrid.

§ 1. Arvud ja numbrid 1—10.

Arv ja number 1.

Joonista: 1 päike hulga kiirtega;

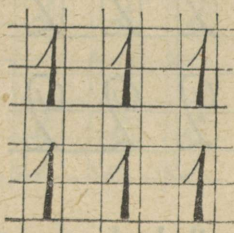
1 puu hulga okstega;

1 kamm hulga piidega;

1 ratas hulga kodaratega!

Kirjuta hulk number 1!

Kirjuta nii:

Maali paberilehekese ühele küljele suur täpp, teisele küljele, vaata, niisugune suur number

1

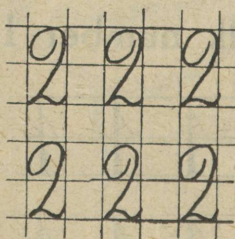
Arv ja number 2.

Joonista: 2 haruga hark;
2 ruuduga aken;
2 õiega lill;
2 kõrvaga pott;
paar saapaid;
prillid;
jalgratas!

Kirjuta 2 rida number 2! Kirjuta veel
2 rida!

Kirjuta nii:

Maali paberilehekese ühele küljele 2
suurt täppi, nagu siin raamatus, teisele kül-
jele niisugune suur number

2

Arv ja number 3.

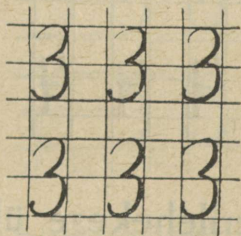

Joonista: 3 haruga hark;
3 oksaga puu;
3 jalaga pink;
3 ruuduga aken;
3 pulgaga redel;
3 õiega lill;
3 kolmnurka!

Kleebi vihku ristikheina- ja maasikaleht!

Kirjuta 3 rida number 3! Kirjuta veel
2 rida!

Kirjuta nii:

Maali paberilehekese ühele küljele 3
suurt täppi, teisele küljele niisugune suur
number

3

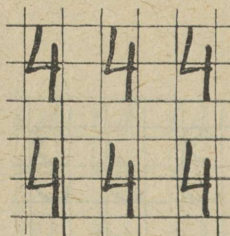
Arv ja number 4.

Joonista: 4 haruga hark;
4 pulgaga redel;
4 ruuduga aken;
4 tiivaga veski;
4 jalaga pink;
4 rattaga vanker;
4 ruutu!

Kirjuta 4 rida number 4!

Kirjuta ³nii:

Maali paberilehekese ühele küljele 4
suurt täppi, teisele küljele suur number

4

Kirjuta 4 rida numbreid 1, 2, 3, 4!

Arv ja number 5.

Joonista: 5 pulgaga re-
del, keskmine pulk katki;

5 oksaga puu, viies oks
üksik, teised paaris;

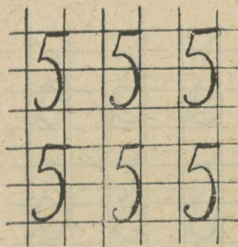
5 ruuduga aken, viies üle-
mine ruut teistest suurem;

5 õiega lill, 3 õit ühe, 2 teise haru otsas;

5 kastiga kummuti eeskülg!

Kirjuta 5 rida number 5!

Kirjuta ^{õige} _{il} nii:

Valmista numberleht, mille ühel kül-
jel 5 suurt täppi, teisel küljel suur number

5

Kirjuta 5 rida numbreid 1, 2, 3, 4, 5!

Arv ja number 6.

Joonista: 6 pulgaga re-
del, 2 keskmist pulka teistest
jämedamad;

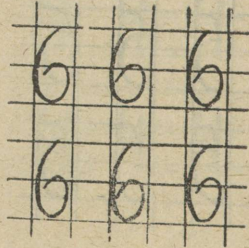
6 oksaga puu, oksad paaris;
teine 6 oksaga puu, oksad
3 kaupa koos;

kolmas puu, all 4, üleval 2 oksa;

6 ruuduga aken, 2 ülemist ruutu laiema
vahepuuga teistest lahutatud!

Kirjuta 6 rida number 6!

Kirjuta nii:

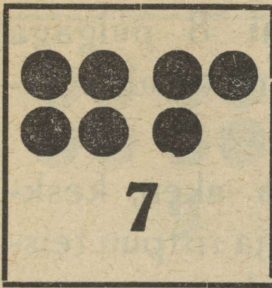

Valmista numberleht, mille ühel küljel
6 suurt täppi, teisel suur number

6

Kirjuta iga numbrit 1 kuni 6-ni 1 rida!

Arv ja number 7.

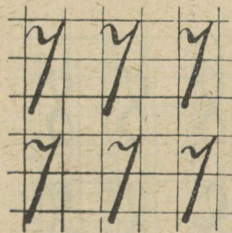
Joonista: 7 pulgaga redel, keskmine pulk katki;
7 oksaga puu, oksad paaris;

veel teine 7 oksaga puu, oksad 3 kaupa koos;

7 õiega lill, ühel harul 4, teisel 3 õit;
7 ruuduga aken, ülemised 3 ruutu väiksemad!

Kirjuta 5 rida number 7!

Kirjuta nii:

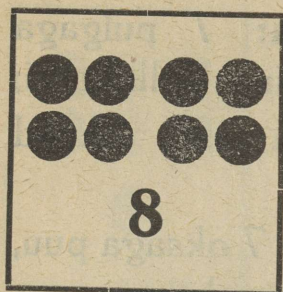

Valmista numberleht, mille ühel küljel 7 suurt täppi, teisel küljel suur number

7

Kirjuta 5 rida numbreid 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7!

Arv ja number 8.

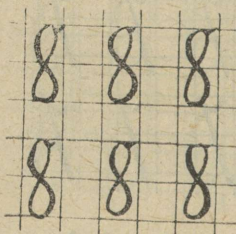
Joonista: 8 pulgaga redel, 4 alumist pulka jämedamad;

8 ruuduga aken, keskmine püstpuu ja ristpuu teisest paksemad;

8 oksaga puu, oksad paaris;
teine puu, oksad 4 kaupa koos;
8 õiega lill, ühel harul 3, teisel 3, kolmandal 2 õit!

Kirjuta 5 rida number 8!

Kirjuta nii:

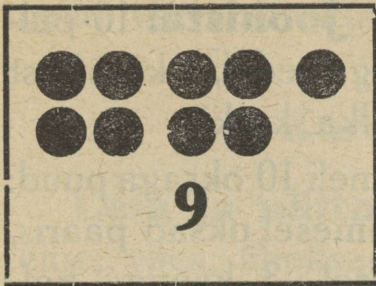

Valmista numberleht, mille ühel küljel 8 suurt täppi, teisel küljel suur number

8

Kirjuta iga numbrit 4 kuni 8-ni 1 rida!

Arv ja number 9.

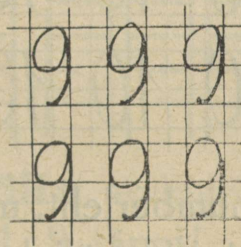
Joonista: 9 pulgaga redel, keskmine pulk katki;

kolm 9 oksaga puud: esimesel oksad paaris, teisel 3 kaupa, kolmandal 4 kaupa koos;

9 õiega lill, millel 3 haru ja igal harul 3 õit!

Kirjuta 5 rida number 9!

Kirjuta nii:

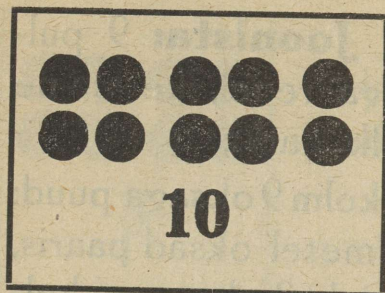

Valmista numberleht, mille ühel küljel 9 suurt täppi, teisel küljel suur number

9

Kirjuta 5 rida numbreid 1 kuni 9-ni!

Arv 10.

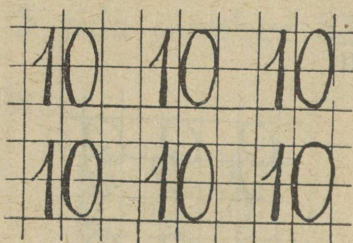
Joonista: 10 pulgaga redel, 2 keskmist pulka katki;

neli 10 oksaga puud: esimesel oksad paaris, teisel 3 kaupa, kol-

mandal 4 kaupa, neljandal 5 kaupa koos; 5 haruga lill, igal harul 2 õit!

Kirjuta 5 rida arv 10!

Kirjuta nii:

Valmista numberleht, mille ühel küljel 10 suurt täppi, teisel küljel suurelt arv

10

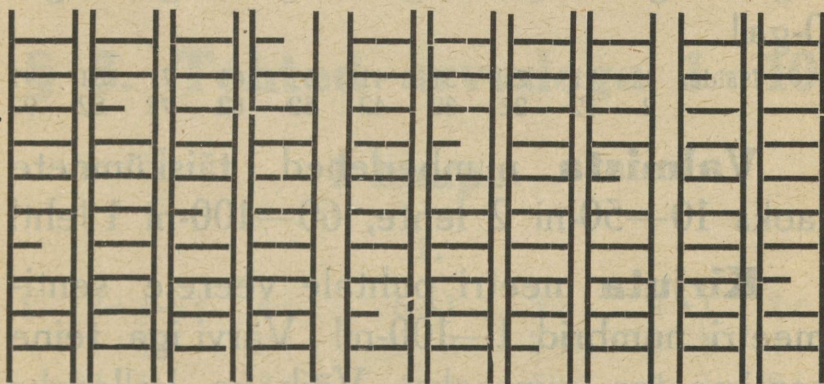
Kirjuta 5 rida numbreid 1 kuni 10-ni!

Värvi meetril teine, neljas, kuues, kaheksas, kümnes detsimeeter punaseks! Võib

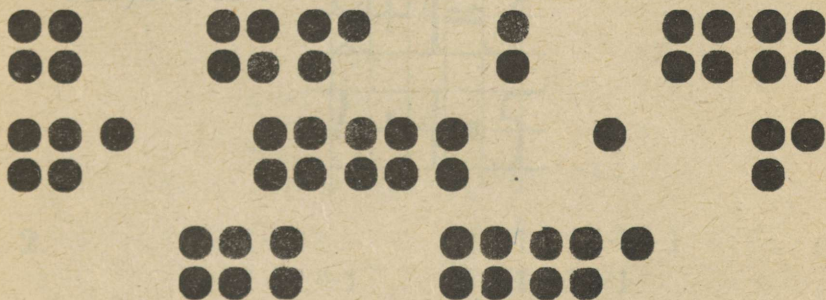
ka siniseks, kollaseks, roosaks ehk mõnda muud värvi värvitud olla.

Kordamine.

Leia ja näita, mitmendal redelil on teine, viies, üheksas, kuues, esimene, seitsmes, kümnes, kolmas, kaheksas, neljas pulk katki.

Leia ja näita arvkuju, milles 6, 2, 8, 3, 7, 4, 10, 5, 1, 9 täppi!

Kirjuta numbreid 1 kuni 10-ni!

§ 2. Arvud 1—100.

Kirjuta 1-st kuni kõige suurema arvuni, mis täna lugesime ja kirjutasime, kõik arvud ritta! Kirjuta neid ka tagaspidises järjekorras!

Kirjuta välja arvude hulgast 1—100-ni kõik arvud, mis lõpevad number 1-ga! 2-ga! 3-ga! 4-ga! 5-ga! 6-ga! 7-ga! 8-ga! 9-ga! 0-ga!

Näide:	1	11	21	31	41	51	61	71	81	91
	2	12	22	32	42	52	62	72	82	92

Valmista numberlehed täiskümnete jaoks 10—50-ni 2 lehte, 60—100-ni 1 leht!

Kirjuta meetri puhtale veerele sentimeetri numbrid 1—100-ni! Värvigi iga teine sentimeeter punaseks! Võib ka kollaseks ehk siniseks värvida.

II. Tehted arvudega 1—10. Tehted täiskümnetega. Murrud. Kordamine.

§ 3. Tehted arvudega 1—10.

1 kaupa.

1.

1.	$2+1=3$	$4+1$	$6+1$	$3+1$	$4+1$	$2+1$
	$5+1$	$8+1$	$2+1$	$7+1$	$8+1$	$5+1$
	$7+1$	$3+1$	$4+1$	$5+1$	$6+1$	$9+1$
	$1+1$	$9+1$	$8+1$	$9+1$	$3+1$	$7+1$

Kirjuta nii:

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline 2 & + & 1 = 3 \\ \hline 4 & + & 1 = 5 \\ \hline \end{array}$$

2.	$3+1+1$	$4+1+1+1+1$
	$6+1+1+1$	$7+1+1+1$
	$2+1+1+1+1$	$5+1+1+1+1+1$
	$8+1+1$	$3+1+1+1+1$

2.

3. Mitu on 3 korda 1? 6 korda 1? jne.

$1+1+1=3$

$1+1+1+1+1+1+1$

$1+1+1+1+1+1$

$1+1+1+1$

$1+1+1+1+1$

$1+1+1+1+1+1+1+1+1$

$1+1+1+1+1+1$

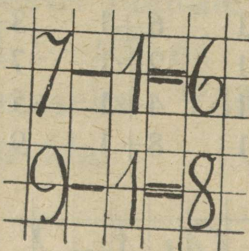
$1+1+1+1+1+1+1+1$

4. Lõika 5 ühesuurust paberilehekest ja maali igale number 1 suurelt peale! Numberlehed hoia alles!

3.

5. $5-1=4$ $4-1$ $10-1$ $3-1$ $6-1$ $7-1$
 $7-1$ $2-1$ $6-1$ $7-1$ $2-1$ $3-1$
 $3-1$ $9-1$ $8-1$ $4-1$ $4-1$ $9-1$
 $6-1$ $5-1$ $1-1$ $9-1$ $5-1$ $6-1$

Kirjuta nii:

6. $6-1-1$ $10-1-1-1-1$
 $8-1-1-1$ $4-1-1$
 $5-1-1$ $7-1-1-1$
 $7-1-1-1-1$ $9-1-1-1-1-1$
7. $4+1$ $7+1$ $3+1$ $7-1$ $10-1$ $1+1$
 $5-1$ $9-1$ $6+1$ $5-1$ $7-1$ $9+1$
 $2+1$ $5+1$ $4-1$ $8+1$ $3+1$ $9-1$
 $3-1$ $8-1$ $9+1$ $6-1$ $7+1$ $10-1$

4.

8. Näita kirjalikult, mitu korda saab 1 kaupa maha arvata:

$$\begin{array}{cccc} 3-1-1-1=0 & 8 & 4 & 7 \\ 5 & 6 & 9 & 10 \end{array}$$

9. Valmista veel 5 sama suurt numberlehte number 1-ga! Ka need numberlehed hoi a alles!

2 kaupa.

1.

10. $2+2$ $1+2$ $7+2$ $2+2+2$ $3+2+2+2$
 $5+2$ $6+2$ $4+2$ $1+2+2$ $4+2+2+2$
 $3+2$ $8+2$ $2+2$ $6+2+2$ $5+2+2+1$
 $4+2$ $5+2$ $8+2$ $3+2+2$ $6+2+1+1$
11. $2+1$ $4+1$ $7+2$ $3+2-1$ $4+2+2-1$
 $1+2$ $4+2$ $9-1$ $6+2-1$ $5+2+2-1$
 $3+1$ $6+1$ $6+2$ $5-1+2$ $7-1+2+2$
 $3+2$ $6+2$ $8-1$ $9-1+2$ $6-1+2+2$
12. $1+2+1+2$ $5+1+1+2$ $7+1+2-1$
 $3+2+1+2$ $1+2+2-1$ $4+2-1+2$
 $2+1+2+2$ $6-1+2-1$ $8+2-1-1$
 $4+2+2+1$ $10-1-1+2$ $6+1+2-1$

2.

13. Mitu on 3 korda 2? jne.

$$\begin{array}{ccc} 2+2+2 & 2+1 & 1+2+2 \\ 2+2 & 2+2+2+1 & 1+2 \\ 2+2+2+2+2 & 2+2+1 & 1+2+2+2 \\ 2+2+2+2 & 2+2+2+2+1 & 1+2+2+2+2 \end{array}$$

14. $2+1+2$ $1+1+2+2$
 $2+2+1+2$ $1+1+1+2+2+2$
 $2+1+2+2$ $1+1+2+2+2+2$
 $2+2+1+2+2$ $2+1+2+1+2+1$

15. Lõika 5 sama suurt paberilehekest, nagu number 1 jaoks lõikasad, ja maali number 2 suurelt peale!

3.

16. $3-2$ $7-2$ $4-2$ $6-2-2$ $6-2-2-2$
 $5-2$ $6-2$ $8-2$ $8-2-2$ $7-2-2-2$
 $4-2$ $5-2$ $6-2$ $7-2-2$ $9-2-2-2$
 $2-2$ $10-2$ $9-2$ $5-2-2$ $10-2-2-2$
17. $2+2$ $6+2$ $5+2$ $7+2$ $7+2$ $10-1$
 $4-2$ $8-2$ $5-2$ $9-2$ $7-1$ $10-2$
 $1+2$ $4+2$ $8+2$ $5+1$ $8+2$ $6-1$
 $3-2$ $6-2$ $8-2$ $6-2$ $8-1$ $6-2$
18. $5-1-2$ $6-1-2-1$ $3+1-2-1$ $10-2+1$
 $7-1-2$ $8-2-1-2$ $4+2-1-2$ $7+1-2$
 $8-2-1$ $7-1-2-2$ $7-1-2-2$ $9-1+2$
 $10-2-1$ $10-2-2-1$ $8-2-2-1$ $6-2-1$

4.

19. Kirjuta tabel, mille tunnis kokku seadsime, peast ümber!

20. Näita kirjalikult, mitu korda saab 2 kaupa lahutada ja mitu jääb üle:

$6-2-2-2=0$	4	7	9
8	10	3	5

3 kaupa.

1.

21. $3+1$ $3+3$ $6+3$ $3+3+3$ $3+1+2+3$
 $1+3$ $5+3$ $2+3$ $1+3+3$ $4+2+3+1$
 $3+2$ $7+3$ $8+2$ $2+3+3$ $5+1+3-1$
 $2+3$ $4+3$ $7+2$ $4+3+3$ $2+3+2+3$

22. $2+3$ $6+1$ $7+3$ $8-2+3$ $3+3+3+1$
 $5-2$ $6+2$ $8+2$ $5-1+3$ $3+3+2+2$
 $1+3$ $6+3$ $9+1$ $4-2+3$ $10-1-2+3$
 $4-1$ $9-2$ $10-2$ $9-2+3$ $6-2+3+3$

23. Valmista 3 numberlehte number
3-ga!

2.

24. $4-3$ $5-3$ $10-3$ $6-3-3$ $7-1-3-3$
 $6-3$ $7-3$ $4-3$ $8-3-3$ $8-1-3-3$
 $7-3$ $8-3$ $6-3$ $7-3-3$ $10-3-3-3$
 $9-3$ $3-3$ $8-3$ $10-3-3$ $9-1-2-3$

25. $1+3$ $3+3$ $6+3$ $7+3$ $9+1$ $7-3$
 $4-3$ $6-3$ $9-3$ $10-3$ $9-3$ $8-3$
 $2+3$ $4+3$ $5+3$ $4+2$ $8+2$ $9-3$
 $5-3$ $7-3$ $8-3$ $6-3$ $5+2$ $10-3$

26. $4+3-2$ $4+1-3$ $2+2+2-3$ $7-3+2-3$
 $5+3+2$ $7+3-2$ $1+3+2-3$ $6-3+2-3$
 $8+2-3$ $9+1-3$ $6+2+1-3$ $5+3-1-3$
 $6+2-3$ $8-3-3$ $7+2+1-3$ $9+1-1-3$

3.

27. Kirjuta tabel, mille tunnis kokku
seadsime, peast ümber!

28 Näita kirjalikult, mitu korda saab
3 kaupa maha arvata ja mitu jääb üle:

$$\begin{array}{r} 6-3-3=0 \\ 5 \end{array} \quad \begin{array}{r} 7 \\ 3 \end{array} \quad \begin{array}{r} 4 \\ 8 \end{array} \quad \begin{array}{r} 10 \\ 9 \end{array}$$

4 kaupa.

1.

29. $2+4$ $4+4$ $4+3$ $3+3+4$ $1+2+3+4$
 $5+4$ $6+4$ $2+4$ $3+2+4$ $2+2+2+4$
 $1+4$ $3+4$ $6+4$ $1+4+4$ $2+1+2+4$
 $2+4$ $5+4$ $3+4$ $2+4+4$ $1+2+1+4$

30. $6-2+4$ $5+4-3$ $8-3-2+4$ $7-1+4-2$
 $3+4+3$ $9-4+5$ $1+4+4-3$ $5-3+4+4$
 $2+3+4$ $7-2+4$ $2+2+4+2$ $6-3+4+3$
 $8-2+4$ $5-3+4$ $6-3+4+2$ $9-2-3+4$

31. Valmista 2 numberlehte number 4-ga!

2.

32. $5-4$ $7-4$ $7-3$ $8-4-4$ $8-1-4-2$
 $8-4$ $6-4$ $7-4$ $10-4-4$ $9-4-4-1$
 $4-4$ $9-4$ $6-2$ $9-4-4$ $10-3-4-2$
 $10-4$ $8-4$ $6-4$ $7-4-2$ $10-1-2-3$

33. $5-1$ $7-1$ $10-3$ $2+3-4$ $8-4+3-4$
 $5-2$ $7-2$ $10-4$ $4+3-4$ $9-4+3-4$
 $5-3$ $7-3$ $8-3$ $5+3-4$ $10-4+3-4$
 $5-4$ $7-4$ $8-4$ $6+3-4$ $7-4+2-4$

34. $1+4-3$ $7+3-3$ $2+2+2-4$ $1+4+2-4$
 $3+3-4$ $4+4-2$ $3+3+3-4$ $2+4+3-4$
 $3+4-2$ $6+4-1$ $1+2+3-4$ $3+4+1-4$
 $9-3-4$ $2+3-4$ $3+2+3-4$ $4+4+2-4$

3.

35 Kirjuta tabel, mille tunnis kokku seadsime, peast ümber!

36 Näita kirjalikult, mitu korda saab 4 kaupa maha arvata ja mitu jääb üle:

$7-4=3$	9	5	7
4	6	8	10

5 kaupa.

1.

37. $5+1$ $5+3$ $5+5$ $1+1+5$ $1+5-2+5$
 $1+5$ $3+5$ $3+5$ $1+2+5$ $4+5-4+5$
 $5+2$ $5+4$ $2+5$ $3+2+5$ $2+5-3+5$
 $2+5$ $4+5$ $4+5$ $1+3+5$ $3+5-4+5$

38. $3+5-3$ $2+2+5$ $6-2-2+5$ $1+4+5-2$
 $8-3+5$ $5-1+5$ $2+5-3-3$ $6-4+5-4$
 $4+5-3$ $7-2+5$ $1+5+3-4$ $7-2+5-1$
 $9-4+5$ $6-3+5$ $2+3+5-3$ $4-3+5-4$

39. Valmista 2 numberlehte number 5-ga!

2.

40. $6-5$ $10-5$ $9-4$ $5+2-5$ $3+3+3-5$
 $9-5$ $7-2$ $9-5$ $5+4-5$ $2+2+2-5$
 $8-3$ $7-5$ $6-1$ $3+5-3$ $4+4+2-5$
 $8-5$ $5-5$ $6-5$ $8-5+4$ $5+5-2-5$

41. $4+5$ $2+5$ $9-2$ $8-5+4$ $7-2+5-2$
 $9-5$ $7-5$ $9-3$ $10-5+3$ $9+1-5-5$
 $3+5$ $1+5$ $9-4$ $6-4+5$ $6+2-5+4$
 $8-5$ $6-5$ $9-5$ $3+4-5$ $8-5+4-4$

42.	$2+3+5-4$	$2+5-1-5$	$7+3-5-5$
	$3+3+4-5$	$5+5-3-5$	$3+3-5+4$
	$3+5-1-5$	$6-4+3-5$	$2+4+2-5$
	$4+4-5+3$	$9-5+4-5$	$9-2-5+3$

6 kaupa.

1.

43.	$6+2$	$6+4$	$1+6$	$1+2+6$	$2+6-5+6$
	$2+6$	$4+6$	$4+6$	$6-3+6$	$3+6-4+5$
	$6+1$	$6+3$	$2+6$	$7-5+6$	$7-2-4+6$
	$1+6$	$3+6$	$6+3$	$8-4+6$	$4+6-5-5$
44.	$6+3-5$	$3+6-4$	$2+5-4+6$	$5+2-4+6$	
	$2+2+6$	$4+6-3$	$9-5+6-5$	$3+6+1-2$	
	$5-1+6$	$7+3-5$	$2+6+2-1$	$4+4-5+6$	
	$6-4+6$	$1+6+3$	$9-3-5+6$	$5-3+6-5$	
45.	$3+6-5+6$	$6-4+6+2$	$4+3-5+6$		
	$1+6+2-4$	$7-4+6+1$	$4+2-5+6$		
	$2+6+2-5$	$8-5-2+6$	$2+2+6-5$		
	$4+6-3-3$	$9-5+6-4$	$6-3+6-4$		

2.

46.	$8-2$	$7-6$	$9-6$	$7+2-6$	$3+3+3-6$
	$8-6$	$10-4$	$8-6$	$5+5-6$	$4+4-2-6$
	$6-6$	$10-6$	$7-6$	$4+4-6$	$6+4-3-6$
	$7-1$	$9-3$	$10-6$	$3+3-6$	$3+6-2-6$
47.	$4+6$	$2+6$	$7-6$	$8-6+5$	$10-5-4+6$
	$10-6$	$8-6$	$4+6$	$9-6+4$	$4+6-2-6$
	$3+6$	$1+6$	$9-6$	$5+4-6$	$7+2-3-6$
	$9-6$	$10-6$	$3+6$	$4+3-6$	$3+2+4-6$
48.	$8-6+3+3$	$2+6+2-6$	$7-6+3+3$		
	$2+1+5-6$	$9-6+5-6$	$8-6+2+6$		
	$3+4-6+5$	$10-6+5-6$	$9-3-6+4$		
	$1+6+2-6$	$10-6-3+6$	$10-2-6-2$		

7, 8, 9 kaupa.

1.

49. $7+1$ $8+1$ $8+2$ $1+8$ $2+8-5-5$
 $1+7$ $1+8$ $2+8$ $2+7$ $6-5+9-6$
 $9+1$ $7+2$ $7+3$ $1+9$ $8-5+7-4$
 $1+9$ $2+7$ $3+7$ $3+7$ $6-4+7-6$

50. $7-6+9$ $2+8-6$ $2+7+1$ $5-4+8$
 $4-2+7$ $1+7-4$ $1+1+8$ $3-1+8$
 $8-6+8$ $9-6+7$ $1+9-6$ $7-4+7$
 $3+7-5$ $6-4+8$ $5-2+7$ $2+7-5$

51. $2+8-6-3$ $7-5+8-6$ $3+7-6+5$
 $1+9-5-3$ $1+2+7-4$ $9-3-4+8$
 $3+7-3-3$ $7-6+9-5$ $2+7-5+6$
 $2+7-4$ 5 $8-5-2+8$ $5-4+7+2$

2.

52. $8-7$ $10-7$ $10-2-8$ $2+8-9+7$
 $10-8$ $9-9$ $9+1-8$ $3+6-8+9$
 $9-7$ $9-8$ $5+4-9$ $2+5-7+6$
 $8-8$ $10-9$ $3+7-9$ $10-7+6-8$

53. $1+9-8$ $5+4-7$ $8+2-9$ $6-3+7-8$
 $3+6-7$ $2+8-9$ $10-8+7$ $9-7+8-9$
 $2+7-8$ $6+4-10$ $9-1-7$ $10-8+7-9$
 $10-7+5$ $5+5-7$ $10-8+7$ $9-8+9-7$

54. $6+4-8+7$ $3+7-8+5$ $10-7+6-9$
 $2+7-6+7$ $10-9+8-7$ $10-8+7-5$
 $2+8-7+6$ $4+6-9+6$ $2+8-9+7$
 $4+5-8+7$ $2+8-5+4$ $8-7+9-8$

Kordamine.

1.

55. $4+5$ $10-7$ $4+6$ $2+6$ $4+4$ $2+5$
 $2+8$ $7-4$ $10-8$ $8-8$ $10-5$ $5+4$
 $7-5$ $3+6$ $5+3$ $1+3$ $9-6$ $7-7$
 $6+4$ $8-5$ $9-7$ $3-7$ $10-6$ $10-3$

56. $4+6-7$ $3+6-7$ $3+5-7$ $2+6-3$
 $8-5+6$ $10-5+4$ $9-4+5$ $5+3-8$
 $2+7-5$ $1+8-3$ $6-4+8$ $9-6+7$
 $4+5-6$ $6+4-5$ $7-5+6$ $3+4+3$

57. $4+1+5-6$ $4+4+2-7$ $9-7+5+3$
 $3+2+4-7$ $3+6-8+6$ $5+4-8+6$
 $2+7-5+6$ $5+5-7+4$ $3+3+4-7$
 $9-7+8-5$ $2+8-9+5$ $8-6+8-9$

58. $4+3-5+8$ $10-7+2+4$ $8-5+7-9$
 $6+3-7+6$ $9-6+7-9$ $6-4+8-7$
 $5-4+9-8$ $5+2+3-7$ $8-7+5+4$
 $7-6+8-9$ $2+7-6+5$ $3+5-7+8$

59. Leia, kumb arv on suurem, kumb väiksem ja arva suuremast arvust väiksem arv maha!

4 või 5	2 või 6	9 või 5	5 või 8
7 „ 4	1 „ 3	3 „ 4	10 „ 8
4 „ 6	7 „ 5	10 „ 7	8 „ 5
6 „ 3	8 „ 10	1 „ 8	4 „ 9
9 „ 8	3 „ 8	9 „ 4	2 „ 7
60. 4 või 6	5 või 5	2 või 9	7 või 5
2 „ 9	7 „ 3	5 „ 6	3 „ 6
10 „ 7	6 „ 8	9 „ 8	8 „ 4
4 „ 9	3 „ 9	4 „ 7	7 „ 6
8 „ 4	9 „ 7	10 „ 6	6 „ 1

61 Leia arvud, mis on suuremad:

3-st 1 võrra	7-st 2 võrra	6-st 4 võrra	3-st 6 võrra
6-st 1 „	4-st 3 „	3-st 4 „	1-st 6 „
9-st 1 „	7-st 3 „	2-st 5 „	2-st 7 „
5-st 2 „	5-st 3 „	4-st 5 „	2-st 8 „
8-st 2 „	2-st 4 „	3-st 5 „	1-st 9 „

Näide: $3+1=4$

62. Leia arvud, mis on väiksemad:

3-st 1 võrra	8-st 2 võrra	9-st 4 võrra	8-st 6 võrra
8-st 1 „	8-st 3 „	7-st 4 „	10-st 6 „
10-st 1 „	10-st 3 „	6-st 5 „	8-st 7 „
7-st 2 „	9-st 3 „	10-st 5 „	10-st 8 „
9-st 2 „	8-st 4 „	9-st 5 „	10-st 9 „

Näide: $3-1=2$

63.

$2+3+2$	$2+4+2$	$5-4+5$	$2+5+2$
$3+3+2$	$2+5+2$	$7-5+2$	$7-3+5$
$4+1+4$	$3+4+3$	$8-6+8$	$9-6+7$
$3+2+3$	$2+6+2$	$9-5+6$	$10-8+6$

64.

$2+3+5-9$	$3+7-6+5$	$6+4-5+4$
$9-8+7+2$	$2+6-4+5$	$3+6-5+6$
$10-6+5-8$	$3+5+2-6$	$10-8+5+3$
$4+5-7+5$	$8-7+8-5$	$10-9+7-8$

65.

$3+3+2-4$	$7-5+8-6$	$4+5-7+8$
$6-3+5-7$	$3+4+3-8$	$3+5-6+7$
$9-7+3+5$	$5-4+7-6$	$9-3-5+9$
$8+2-9+4$	$9-6+7-4$	$4+4-3+5$

66. Näita kirjalikult, mitu on:

2 korda 1	2 korda 5	4 korda 1	5 korda 1
2 „ 4	3 „ 1	4 „ 2	7 „ 1
2 „ 3	3 „ 2	5 „ 1	6 „ 1
2 „ 2	3 „ 3	5 „ 2	10 „ 1

Näide: $1+1=2$ $4+4=8$

67. Näita kirjalikult, mitu on:

2 korda 2, juure 1	2 korda 3, juure 2
3 " 2, " 1	3 " 3, " 1
4 " 2, " 1	2 " 4, " 1
2 " 3, " 1	2 " 4, " 2

Näide: $2+2+1=5$
 $2+2+2+1=7$

68. Näita kirjalikult, mitu korda saab maha arvata ja mitu jääb üle:

6—1—	7—1—	8—1—	9—1—	10—1—
6—2—	7—2—	8—2—	9—2—	10—2—
6—3—	7—3—	8—3—	9—3—	10—3—
6—4—	7—4—	8—4—	9—4—	10—4—
				10—5—

Näide: $6-1-1-1-1-1-1=0$

2.

(Tundmata arvu leidmine.)

69.

$3+1=4$	$3+ = 6$	$5+ =8$	$5+ =9$
$4+ =6$	$3+ = 8$	$6+ =9$	$6+ =8$
$2+ =5$	$5+ =10$	$4+ =7$	$1+ =7$
$6+ =7$	$8+ = 9$	$4+ =9$	$2+ =5$

70.

$2+ = 6$	$5+ =7$	$1+ =6$	$8+ =10$
$4+ = 6$	$1+ =5$	$6+ =7$	$3+ = 6$
$1+ = 8$	$6+ =9$	$2+ =5$	$5+ =10$
$3+ =10$	$2+ =9$	$7+ =9$	$3+ =10$

71.

$5-1=4$	$9- =8$	$10- =5$	$5- =1$
$5- =3$	$9- =5$	$10- =8$	$7- =2$
$6- =3$	$8- =4$	$10- =3$	$8- =3$
$6- =2$	$9- =2$	$10- =1$	$6- =1$

72.	$4+ = 8$	$6- = 2$	$5+ = 9$	$6- = 2$
	$10- = 5$	$10- = 3$	$3+ = 8$	$3+ = 7$
	$6+ = 9$	$1+ = 6$	$10- = 2$	$10- = 4$
	$4- = 2$	$3+ = 7$	$9- = 4$	$5+ = 9$

73.	$3+3=6$	$2+3= 5$	$+5= 8$	$+5=6$
	$+4=6$	$+5=10$	$+3= 7$	$+5=9$
	$+1=7$	$+4= 8$	$+1=10$	$+4=7$
	$+3=7$	$+5= 9$	$+4= 5$	$+2=9$

74.	$+3=10$	$+5= 8$	$+7= 8$	$+4=10$
	$+5= 8$	$+1=10$	$+2= 6$	$+2=10$
	$+4= 8$	$+8= 9$	$+4= 5$	$+5= 7$
	$+2= 7$	$+7= 9$	$+6=10$	$+7= 9$

75.	$3-2=1$	$5-3=2$	$-4=5$	$-3=7$
	$-3=3$	$-4=3$	$-2=8$	$-4=6$
	$-4=4$	$-7=3$	$-6=3$	$-4=5$
	$-5=5$	$-1=6$	$-5=3$	$-6=4$

76.	$-2=4$	$-4=5$	$+2=8$	$+1=6$
	$+2=6$	$+3=8$	$-2=6$	$-2=8$
	$+3=7$	$-2=6$	$+5=7$	$-5=4$
	$-5=2$	$+5=9$	$-8=2$	$+5=5$

77.	$3=2+1$	$7=3+4$	$7=5+2$	$6=4+2$
	$4=2+$	$6=4+$	$8= +4$	$10= +7$
	$6=4+$	$9=6+$	$5= +1$	$10= +2$
	$5=2+$	$8=5+$	$5= +2$	$10= +6$
	$10=7+$	$6=3+$	$8= +3$	$9= +3$
	$10=8+$	$10=5+$	$7= +2$	$7= +4$

78. Kirjuta kahe arvuga:

$2=1+1$	$5=$	$6=$	$8=$	$9=$	$10=$
$3=$	$5=$	$7=$	$8=$	$9=$	$10=$
$4=$	$6=$	$7=$	$8=$	$9=$	$10=$
$4=$	$6=$	$7=$	$8=$	$9=$	$10=$

79 Kirjuta kolme arvuga:

3=1+1+1	6=	7=	8=	9=	9=	10=
4=	6=	7=	8=	9=	9=	10=
5=	6=	7=	8=	9=	10=	10=
5=	7=	8=	8=	9=	10=	10=

§ 4. Tehted täiskümnetega.

1. $20+10$ $60+30$ $40+60$ $20+70$ $10+80$
 $40+10$ $20+40$ $20+50$ $70+30$ $20+80$
 $30+20$ $50+50$ $50+40$ $20+60$ $30+60$
 $20+50$ $40+40$ $40+30$ $40+50$ $20+40$
2. $50-10$ $60-40$ $80-60$ $50-40$ $80-50$
 $60-20$ $70-20$ $80-20$ $70-50$ $90-50$
 $80-40$ $90-40$ $90-30$ $100-60$ $70-60$
 $40-30$ $100-50$ $90-60$ $100-80$ $90-70$
3. $30+30-40$ $10+90-30$ $20+60-30-30$
 $20+60-50$ $40+60-50$ $30+60-70+50$
 $40+30-60$ $50+40-60$ $10+80-50+40$
 $10+70-40$ $10+70-50$ $70+30-80+60$
4. $20+20+40$ $100-50-40$ $60+30+10-50$
 $10+40+10$ $100-40-40$ $90-40-40+70$
 $30+40+30$ $90-30-40$ $10+90-70+50$
 $20+20+60$ $90-60-20$ $30+60-40-40$

5. Näita kirjalikult, mitu on:

4 korda 1	2 korda 5	6 korda 10	5 korda 20
4 " 10	2 " 50	2 " 40	5 " 10
3 " 2	3 " 3	3 " 20	3 " 10
3 " 20	3 " 30	2 " 30	3 " 30

Näide: $1+1+1+1=4$
 $10+10+10+10=40$

6.	4 korda 20, juure 10	3 korda 30, juure 10
	2 „ 40, „ 10	2 „ 20, „ 10
	2 „ 30, „ 10	2 „ 40, „ 20
	4 „ 20, „ 20	2 „ 30, „ 20

7 Näita kirjalikult, mitu korda saab lahutada ja mitu jääb üle:

60—20—	80—20—	80—20—	90—50—
60—10—	60—30—	90—40—	100—50—
70—10—	90—20—	100—20—	100—40—
70—30—	90—30—	100—30—	80—40—

Kordamine.

8.	$40+30=70$	$20+50=70$	$60+ = 90$
	$20+ = 90$	$+30=80$	$+40=90$
	$50+ = 80$	$+20=90$	$40+ =100$
	$30+ =100$	$+40=100$	$+30=100$

9.	$80-40=40$	$90-20=70$	$100- =10$
	$90- =30$	$-40=50$	$90- =20$
	$100- =30$	$-30=70$	$-60=30$
	$70- =10$	$-10=90$	$-50=30$

10. Kirjuta kahe arvuga:

$30=10+10+$	$40=$	$70=$	$80=$	$90=$	$100=$
$30=$	$40=$	$60=$	$80=$	$90=$	$100=$
$50=$	$70=$	$60=$	$80=$	$90=$	$100=$
$50=$	$70=$	$60=$	$80=$	$90=$	$100=$

11. Kirjuta kolme arvuga:

$30=10+10+10$	$50=$	$80=$	$80=$	$100=$	$100=$
$40=$	$50=$	$80=$	$80=$	$100=$	$100=$
$60=$	$70=$	$70=$	$90=$	$90=$	$100=$
$60=$	$70=$	$70=$	$90=$	$90=$	$90=$

12. Leia arvud, mis on suuremad:

40-st 20 võrra	30-st 30 võrra	10-st 50 võrra
60-st 30 „	60-st 40 „	20-st 70 „
30-st 70 „	20-st 80 „	30-st 40 „
20-st 50 „	10-st 60 „	60-st 20 „
70-st 20 „	50-st 40 „	20-st 60 „

13. Leia arvud, mis on väiksemad:

60-st 10 võrra	70-st 40 võrra	100-st 90 võrra
70-st 50 „	90-st 50 „	90-st 70 „
80-st 40 „	80-st 30 „	80-st 60 „
30-st 20 „	60-st 40 „	90-st 40 „
100-st 60 „	70-st 60 „	100-st 70 „

14. Leia, kumb arv on suurem, kumb väiksem, ja lahuta suuremast arvust väiksem:

30 või 70	70 või 80	40 või 30	50 või 30
40 „ 100	50 „ 90	60 „ 80	70 „ 50
90 „ 50	80 „ 30	40 „ 70	20 „ 70
60 „ 30	60 „ 100	80 „ 90	30 „ 90

§ 5. Murrud.

Murd $\frac{1}{2}$.

1. Lõika värvilisest paberist sõõr, murra ja lõika ta pooleks ning kleebi pooled vihku!

2. Kirjuta 4 rida $\frac{1}{2}$!

Kirjuta nii:

1	1	1
2	2	2
1	1	1
2	2	2

Murd $\frac{1}{4}$.

3. Lõika värvilisest paberist sõõr! Murra ja lõika ta neljandikkudeks ning kleebi $\frac{1}{4}$ ja $\frac{3}{4}$ sõõri vihku!

4. Kirjuta 2 rida $\frac{1}{4}$ ja 2 rida $\frac{3}{4}$!

Kirjuta nii:

1	1	1
4	4	4
1	1	1
4	4	4

Murd $\frac{1}{3}$.

5. Lõika värvilisest paberist sõõr, murra ja lõika ta kolmandikkudeks ning kleebi $\frac{1}{3}$ ja $\frac{2}{3}$ sõõri vihku!

6. Kirjuta 2 rida $\frac{1}{3}$ ja 2 rida $\frac{2}{3}$!

Kirjuta nii:

1	1	1
3	3	3
1	1	1
3	3	3

Tehted murdudega.

7. $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ $\frac{2}{3} + \frac{1}{3}$ $\frac{1}{4} + \frac{1}{2}$ $1 - \frac{1}{2}$ $1 - \frac{2}{3}$ $\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$
 $\frac{1}{3} + \frac{1}{3}$ $\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$ $\frac{1}{4} + \frac{3}{4}$ $1 - \frac{1}{4}$ $1 - \frac{1}{2}$ $\frac{2}{3} - \frac{1}{3}$
 $\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$ $\frac{3}{4} + \frac{1}{4}$ $\frac{1}{3} + \frac{2}{3}$ $1 - \frac{1}{3}$ $1 - \frac{3}{4}$ $\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$

8. $\frac{1}{4} + = \frac{1}{2}$ $1 - = \frac{2}{3}$ $+ \frac{1}{2} = 1$ $- \frac{1}{3} = \frac{1}{3}$
 $\frac{3}{4} + = 1$ $1 - = \frac{1}{2}$ $+ \frac{1}{4} = 1$ $- \frac{1}{4} = \frac{1}{4}$
 $\frac{1}{3} + = 1$ $1 - = \frac{1}{4}$ $+ \frac{2}{3} = 1$ $- \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$

9. Kumb on suurem ja kui palju suurem, kas

$\frac{1}{2}$ või $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$ või 1 $\frac{1}{4}$ või 1   1 või $\frac{2}{3}$
 $\frac{1}{4}$ „ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ „ $\frac{3}{4}$ 1 „ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ „ 1

10. Näita kirjalikult, mitu on:

2 korda $\frac{1}{2}$ 4 korda $\frac{1}{4}$ 2 korda $\frac{1}{4}$
3 „ $\frac{1}{3}$ 2 „ $\frac{1}{3}$ 3 „ $\frac{1}{4}$

11. Mitu korda saab lahutada:

1-st $\frac{1}{2}$ kaupa $\frac{2}{3}$ -st $\frac{1}{3}$ kaupa   1-st $\frac{1}{4}$ kaupa
1-st $\frac{1}{3}$ „ $\frac{1}{2}$ -st $\frac{1}{4}$ „ $\frac{3}{4}$ -st $\frac{1}{4}$ „

12. $1 + \frac{1}{2}$ $5 + \frac{1}{4}$ $\frac{1}{2} + 6$ $2\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$ $4\frac{1}{3} - 4$
 $2 + \frac{1}{4}$ $8 + \frac{1}{2}$ $\frac{1}{4} + 7$ $5\frac{1}{4} - \frac{1}{4}$ $7\frac{1}{4} - 4$
 $3 + \frac{1}{3}$ $4 + \frac{1}{3}$ $\frac{1}{3} + 9$ $3\frac{1}{3} - \frac{1}{3}$ $8\frac{1}{2} - 8$

13. $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + 1$ $\frac{1}{3} + \frac{1}{3} + 2$ $5\frac{1}{3} - \frac{1}{3} + \frac{1}{2}$ $\frac{3}{4} - \frac{1}{4} + 9$
 $\frac{2}{3} + \frac{1}{3} + 2$ $\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + 7$ $4\frac{1}{2} - \frac{1}{2} + \frac{1}{4}$ $\frac{1}{2} - \frac{1}{4} + 8$
 $\frac{3}{4} + \frac{1}{4} + 5$ $\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + 5$ $6\frac{2}{3} - \frac{2}{3} + \frac{3}{4}$ $\frac{2}{3} - \frac{1}{3} + 3$

14. Kirjuta $1\frac{1}{2}$, $2\frac{1}{2}$, jne. kuni $10\frac{1}{2}$
 $1\frac{1}{4}$, $2\frac{1}{4}$, „ „ $10\frac{1}{4}$
 $1\frac{1}{3}$, $2\frac{1}{3}$, „ „ $10\frac{1}{3}$

Kirjuta nii:

1	1	2	1	3	1
1	2	2	2	3	2

15. Terve arv = 4, $\frac{1}{2}$ = 2 $\frac{1}{2}$ = 3, terve arv = 6
 „ „ = 10, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ = 4, „ „
 „ „ = 8, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ = 10, „ „
 „ „ = 20, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ = 40, „ „
 „ „ = 6, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ = 5, „ „
 „ „ = 80, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ = 1, „ „
 „ „ = 2, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ = 30, „ „
 „ „ = 60, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ = 2, „ „
 „ „ = 100, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ = 50, „ „

§ 6. Kordamine.

1. $3+2+2$ $8-4+3$ $3+5-4$ $10-5+4$
 $2+3+4$ $9-4-5$ $7-3-5$ $4+2-3$
 $1+3+4$ $7-3-3$ $4+2-3$ $9-5+4$
 $6+2+2$ $10-5-3$ $4+5-3$ $7-5+8$
2. $40+50$ $30+70-50$ $70+30-40$ $10+80-30$
 $90-70$ $80-50+30$ $80-20+40$ $100-90+50$
 $50+50$ $60-40+50$ $90-30-30$ $80-70+60$
 $20+70$ $70-40+50$ $100-70+60$ $50+40-70$
3. $40+40$ $4+4+2$ $9-3-3-3$
 $50+50$ $3+3+3+1$ $10-5-5$
 $30+30+30$ $2+2+2+1$ $100-40-40-20$
 $20+20+20+20$ $3+3+2$ $100-30-30-30$

4. $4+6+40$ $9-4+5+70$ $1+9+90-80$
 $7+3+50$ $1+2+7+40$ $4+6+50-40$
 $5+5+90$ $8-5-7+70$ $90-40-40-5$
 $1+9+10$ $2+8+60-40$ $100-90-8+7$

5. $4+ = 6$ $8- = 6$ $+ 5 = 7$ $- 3 = 4$
 $6+ = 9$ $9- = 2$ $+ 4 = 9$ $- 5 = 5$
 $30+ = 70$ $100- = 50$ $+ 30 = 80$ $- 40 = 60$
 $20+ = 80$ $80- = 30$ $+ 40 = 70$ $- 20 = 70$

6. $40+10+\frac{1}{2}$ $100-90+\frac{1}{4}$ 3 korda $\frac{1}{3}$ $1-\frac{1}{2}-$
 $\frac{1}{2}-\frac{1}{4}+8$ $1-\frac{1}{2}+5$ 2 „ $\frac{1}{2}$ $1-\frac{1}{3}-$
 $\frac{1}{3}+\frac{2}{3}+9$ $1-\frac{1}{3}+40$ 4 „ $\frac{1}{4}$ $1-\frac{1}{4}-$
 $\frac{1}{4}+\frac{1}{4}+50$ $1-\frac{1}{4}+1$ 2 „ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}-\frac{1}{4}-$

7. $6+3-5+4+2-6$ $4-3+4-3+4-3$
 $7-5+8-6+4+1$ $9-6+7-6+5-8$
 $4+5-7+8-5-4$ $10-3-3+5-7+4$
 $9-6+3+3-7+5$ $6+3-4-4+8-6$

8. $3+3+3+1-5-4+3+4-5+6-7+8-5$
 $4+3-5+8-6-3+7-4-3+6+3-4-4$
 $2+5+3-1-6+2+5-2-5+4+2-8+9$
 $10-3-4+5-4+6-7+5+2-9+4+5-4$

9. $6+4-5-4+7-5+3+3-7+5+3-8+6$
 $9-4-4+7-5+6-7+3+5-9+4+5-4$
 $2+5+2-6-2+7-5+7-8+6-7+9-5$
 $6-5+7-4+6-2-5+4+2-3-5+8-6$

III. Tehted arvudega 1—20.

§ 7. Liitmine ja lahutamine

teise kümne piirkonnas.

1.

1.	$10+1$	$10+2$	$10+7$	$3+10$	$4+10$
	$10+3$	$10+4$	$10+5$	$6+10$	$5+10$
	$10+5$	$10+6$	$10+3$	$9+10$	$7+10$
	$10+8$	$10+9$	$10+6$	$2+10$	$8+10$

2.	$11-1$	$17-7$	$14-4$	$12-10$	$13-10$
	$12-2$	$18-8$	$16-6$	$15-10$	$18-10$
	$14-4$	$16-6$	$19-9$	$14-10$	$16-10$
	$16-6$	$13-3$	$17-7$	$17-10$	$19-10$

3.	$10+ =15$	$16- =10$	$+ 4=14$	$- 8=10$
	$10+ =14$	$19- =10$	$+ 6=16$	$- 2=10$
	$4+ =14$	$13- = 3$	$+10=11$	$-10= 4$
	$7+ =17$	$15- = 5$	$+10=20$	$-10= 7$

4. Paulil oli 10 marka; tema leidis veel 3 marka. Mitu marka on Paulil raha?

5. Paul kulutas 13 margast 10 marka ära. Mitu marka on Paulil alles?

6. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles 6-le 10 juure tuleb arvata!

2.

7. $1+1$ $2+7$ $4+3$ $2+6$ $6+3$
 $11+1$ $12+7$ $14+3$ $12+6$ $16+3$
 $2+3$ $3+5$ $5+4$ $3+7$ $5+5$
 $12+3$ $13+5$ $15+4$ $13+7$ $15+5$
8. $11+4$ $12+4$ $12+6$ $17+2$ $12+7$
 $12+3$ $14+3$ $12+4$ $14+5$ $13+5$
 $14+2$ $13+3$ $11+5$ $16+3$ $15+4$
 $15+3$ $16+4$ $12+7$ $13+6$ $12+8$
9. $13+2$ $4+12$ $5+11$ $6+12$ $15+4$
 $2+13$ $3+16$ $1+19$ $2+14$ $3+17$
 $16+3$ $5+13$ $2+16$ $3+15$ $12+7$
 $3+16$ $2+17$ $4+15$ $4+14$ $2+15$

10. Üks nööri on 14 meetrit pikk, teine 5 m pikem. Kui pikk on teine nööri?

11. Ema õmbles särigile 3 nööpi ette, 15 nööpi jäi üle. Mitu nööpi oli emal?

12. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles 12-le 5 juure tuleb arvata!

3.

13. $5-1$ $6-3$ $5-4$ $6-5$ $7-4$
 $15-1$ $16-3$ $15-4$ $16-5$ $17-4$
 $9-4$ $7-5$ $8-3$ $9-6$ $9-7$
 $19-4$ $17-5$ $18-3$ $19-6$ $19-7$

14.	16—4	17—3	15—4	16—5	20—7
	17—2	18—4	18—5	20—8	18—4
	18—6	16—5	19—3	19—8	19—8
	15—3	19—6	18—5	17—6	19—5

15.	12+5	3+15	17—6	+5=17	—3=15
	16—3	4+16	19—8	+4=19	—4=13
	15+4	16—5	11+7	+6=18	—8=11
	19—7	18—3	13+7	+7=20	—6=14

16. Vihus on 16 lehekülge; 5 lehekülge on täis kirjutatud. Mitu on vihus tühje lehekülgi?

17. Liina oli lubatud 15 päevaks tädile, ta tuli aga 4 päeva varem tagasi. Mitu päeva oli Liina tädil?

18 Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles 18-st 6 maha tuleb arvata!

4.

Kahekohalise arvu lahutamine.

19.	15—10—2	12—11	13—11	15—13	17—12
	15—12	15—13	19—16	18—12	16—11
	14—10—3	17—12	18—14	17—15	19—17
	14—13	18—15	17—13	15—12	15—11
20.	19—14	20—14	18—13	15—14	17—14
	18—16	20—12	14—12	19—12	20—13
	20—15	16—12	14—12	20—17	19—11
	20—19	19—15	18—11	20—11	16—15

21. $12+ =17$ $18- =12$ $15=12+$ $14=11+$
 $13+ =15$ $15- =11$ $16=11+$ $13+ =19$
 $14+ =19$ $16- =12$ $18=12+$ $18- =11$
 $11+ =17$ $17- =14$ $19=15+$ $17- =12$

22. Hildal on 19 marka raha, Õiel 14 marka vähem. Mitu marka raha on Õiel?

23. Maimu ostis 15 marga eest paberit ja sulgi. Mitu marka sai M 20 margast tagasi?

24. Mõttele ja kirjuta ülesanne, mis nii arvutatakse: $15-11!$

§ 8. Liitmine

esimesest kümnest teise minnes.

9-le juure.

1.	$9+1+1$	$9+4$	$9+3$	$9+6$	$9+7$
	$9+2$	$9+8$	$9+5$	$9+4$	$9+9$
	$9+1+2$	$9+7$	$9+2$	$9+8$	$9+6$
	$9+3$	$9+6$	$9+9$	$9+3$	$9+8$
2.	$4+5+3$	$7+2+2$	$9+5-11$	$9+4+4$	
	$3+6+5$	$6+3+9$	$9+8-15$	$9+5+5$	
	$2+7+7$	$1+8+8$	$9+6-14$	$9+3+3$	
	$5+4+4$	$4+5+6$	$9+9-13$	$9+4+5$	
3.	$9+4+3$	$10-1+4$		$16-12+5+5$	
	$2+7+6$	$1+2+3+4+5$		$17-7-1+7$	
	$9+5-12$	$4+5+4+5$		$19-10+8+3$	
	$9+8-11$	$3+3+3+3$		$19-15+6+6$	

4.	4+5+2+6	3+6+3+6	17—15+7+7
	3+3+3+4	4+1+4+8	19—14+4+6
	4+3+2+9	7—5+7+6	13— 3—1+8
	2+7+2+7	6—5+8+7	10— 1+4+5

5. Liisa kirjutas enne lõunat 9 rida, pärast lõunat 4 rida. Mitu rida kirjutas Liisa päevas?

6. Liinal on kirjutatud 9 rida, Leenil 2 rida rohkem. Mitu rida on kirjutatud Leenil? Mitu rida on kirjutatud Liinal ja Leenil kokku?

7. Mõttele ja kirjuta ülesanne, mis nii arvutatakse: $9+6!$

8-le juure.

8.	8+2+1	8+4	8+5	8+6	8+3
	8+3	8+6	8+9	8+4	8+5
	8+2+3	8+8	8+3	8+7	8+8
	8+5	8+7	8+8	8+9	8+6
9.	4+4+4	3+5+8	8+4+4	8+7—12	
	5+3+5	9—1+3	8+3+3	8+8—14	
	2+6+6	10—2+6	8+5+5	8+6—11	
	7+1+7	6+2+9	8+4+3	8+9—13	
10.	9+3	9+6	8+8	8+6	9+6
	8+3	8+6	9+9	9+7	8+4
	9+5	8+7	9+8	9+4	9+6
	8+5	9+5	8+9	8+7	9+8

11. $9+4+4$	$9+2+9$	$8+6-12$	$6+3+9$
$8+8+4$	$8+4+8$	$9+9-15$	$5+4+8$
$9+7-5$	$9+6-3$	$9+8-13$	$3+5+9$
$8+7+5$	$8+8-4$	$8+7-11$	$2+7+7$

12. Miina mõistis 8 laulu; ta õppis veel 3 laulu. Mitu laulu mõistab nüüd M.?

13. Mari mõistab 8 laulu, Maret 3 laulu rohkem. Mitu laulu mõistab Maret? Mitu laulu mõistavad Mari ja Maret kokku?

14. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles on tehe: $8+8!$

7-le juure.

15. $7+3+1$	$7+5$	$7+6$	$9+7$	$7+6$
$7+4$	$7+7$	$7+9$	$7+9$	$7+5$
$7+3+3$	$7+4$	$7+8$	$7+7$	$7+8$
$7+6$	$7+8$	$8+7$	$7+4$	$7+9$

16. $4+3+4$	$1+6+8$	$7+7+4$	$7+5+8$
$5+2+5$	$3+4+9$	$7+7+6$	$7+9-13$
$6+1+6$	$10-3+5$	$7+7+5$	$7+8-12$
$2+5+7$	$9-2+6$	$7+8+2$	$7+6+7$

17. $9+4$	$8+6$	$7+5$	$8+7$	$9+8$
$8+4$	$7+6$	$7+7$	$9+7$	$9+7$
$7+4$	$9+5$	$8+8$	$8+9$	$7+8$
$9+6$	$8+5$	$9+9$	$7+9$	$9+6$

18. $7+7+6$	$9+8-5$	$7+8+3$	$7+9-15$
$8+8+4$	$7+6+7$	$8+7-3$	$7+7-12$
$9+9+2$	$7+2+7$	$9+5+6$	$9+7-14$
$7+8+4$	$7+5+5$	$7+4+7$	$7+8-12$

19. Ühel kanal oli 7 poega, teisel 8. Mitu poega oli kahel kanal kokku?

20. Jaan tegi omas kirjutuses 7 viga, Juhan 5 viga rohkem. Mitu viga tegi Juhan? Mitu viga tegid poisid kokku?

21. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles on tehe $7+6$!

6-le ja 5-le juure.

22. $6+4+1$ $6+6$ $5+5+1$ $5+7$ $6+5$
 $6+5$ $6+9$ $5+6$ $5+9$ $6+7$
 $6+4+5$ $6+7$ $5+5+3$ $5+8$ $5+7$
 $6+7$ $6+8$ $5+8$ $5+6$ $5+8$

23. $3+3+6$ $9-3+8$ $2+3+6$ $9-4+7$
 $4+2+7$ $8-2+5$ $4+1+7$ $8-3+9$
 $1+5+8$ $6+6+6$ $5+6+3$ $6+5+6$
 $10-4+9$ $6+5+4$ $10-5+8$ $5+6+5$

24. $5+5$ $9+9$ $5+6$ $8+5$ $9+6$
 $6+6$ $5+8$ $6+5$ $5+8$ $6+9$
 $7+7$ $5+6$ $5+7$ $9+5$ $9+7$
 $8+8$ $5+9$ $7+5$ $5+9$ $7+9$

25. $5+6+6$ $9+6+5$ $5+6+9$ $10-4+8$
 $6+6+6$ $6+7+7$ $8+8+3$ $9-2+9$
 $7+6+6$ $8+9-6$ $5+9+5$ $10-5+7$
 $8+6+6$ $7+9-5$ $7+5+7$ $8-3+8$

26. Pliiats maksis 6 marka, vihk 7 mk. Kui palju maksid pliiats ja vihk kokku?

27. Juulil on 5 marka, Jaanil 8 marka rohkem. Mitu marka on Jaanil? Mitu mk. on Juulil ja Jaanil kokku?

28. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles on tehe: $6+5!$

4-, 3- ja 2-le juure.

29. $4+6+1$ $3+7+1$ $2+9$ $9+2$ $7+4$
 $4+7$ $3+8$ $4+9$ $2+9$ $4+7$
 $4+9$ $3+9$ $4+8$ $8+3$ $3+9$
 $4+8$ $4+7$ $3+8$ $3+8$ $9+3$

30. $4+7$ $4+9$ $5+6$ $8+4$ $4+9$
 $3+9$ $3+8$ $4+7$ $5+7$ $7+4$
 $4+8$ $7+4$ $9+3$ $9+9$ $8+5$
 $2-9$ $9+4$ $6+7$ $8+7$ $3+9$

31. $2+9+9$ $4+8+4$ $16-12+8$ $9-6+8$
 $3+9+5$ $3+8+6$ $18-16+9$ $8-4+9$
 $4+7+6$ $2+9+8$ $19-15+7$ $7-4+9$
 $4+9+2$ $3+9+7$ $20-17+9$ $10-6+8$

32 $3+8+6$ $7+7+5$ $8-6+9$ $17-15+9$
 $2+9+8$ $3+9+4$ $9-5+8$ $19-12+8$
 $4+9+7$ $5+6+9$ $7-3+7$ $18-13+7$
 $6+6+6$ $4+8+8$ $9-4+8$ $19-16+9$

33. Aias on 4 põõsast musti sõstraid ja 9 põõsast punaseid. Mitu põõsast on aias sõstraid?

34. Aednik müüs ära 3 toopi musti sõstraid, punaseid sõstraid 8 toopi rohkem.

Mitu toopi müüs aednik punaseid sõstraid?
 Mitu toopi müüs aednik punaseid ja musti
 sõstraid kokku?

35. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles on
 tehe: $3+8!$

§ 9. Lahutamine

teisest kümnest esimesesse tülles.

11-st.

1.	11—1—1	11—4	11—5	11—3	11—9
	11—2	11—6	11—8	11—5	11—2
	11—1—4	11—3	11—2	11—4	11—8
	11—5	11—7	11—9	11—6	11—7
2.	9+2	11—3	11—6	2+9—5	5+6—3
	11—2	11—8	4+7	6+5—8	4+7—7
	11—9	6+5	11—4	8+3—4	3+8—2
	8+3	11—5	11—7	7+4—6	9+2—8
3.	7+ =11	6+ =11	11=4+	11=3+	
	+6=11	2+ =11	11=6+	11=5+	
	+4=11	+5=11	11=9+	11=7+	
	5+ =11	+3=11	11=8+	11=2+	
4.	11—4+7	2+9—3	15—4—8	16—5—5	
	11—5+6	4+7—5	17—6—2	14—3—3	
	11—3+8	5+6—8	19—8—6	18—7—7	
	11—2+9	8+3—7	18—7—5	19—8—8	

5. Ema ja Linda korjasid kahekesi 11
 toopi maasikaid. Linda korjas 5 toopi. Mitu
 toopi maasikaid korjas ema?

6. Ema ja Linda tegid kahekesi vihtu. Ema sai 11 vihta valmis, Linda 5 vihta vähem. Mitu vihta tegi Linda? Mitu vihta tegid ema ja Linda kokku?

7. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles tuleb 11-st 7 lahutada!

12-st.

8. $12-2-1$ $12-4$ $12-5$ $12-7$ $12-3$
 $12-3$ $12-7$ $12-9$ $12-4$ $12-5$
 $12-2-3$ $12-6$ $12-10$ $12-9$ $12-7$
 $12-5$ $12-8$ $12-3$ $12-6$ $12-9$

9. $9+3$ $12-4$ $12-7$ $6+6-7$ $9+3-4$
 $12-3$ $12-8$ $12-6$ $8+4-6$ $4+8-9$
 $12-9$ $5+7$ $12-10$ $3+9-5$ $7+5-3$
 $8+4$ $12-5$ $12-9$ $5+7-8$ $15-3-6$

10. $6+ =12$ $3+ =12$ $12=4+$ $12=5+$
 $9+ =12$ $+7=12$ $12=7+$ $12=8+$
 $+5=12$ $4+ =12$ $11=6+$ $11=9+$
 $+8=12$ $+3=12$ $12=8+$ $12=9+$

11. $11-6+8$ $8+3-5$ $18-6-6$ $19-7-7$
 $12-6+9$ $7+5-8$ $16-5-5$ $17-6-6$
 $11-7+8$ $6+6-9$ $14-3-3$ $13-2-2$
 $12-7+9$ $4+7-6$ $17-5-5$ $15-3-3$

12. Liisa luges pühapäeval 12 lehekülge juttu, esmaspäeval 7 lehekülge vähem. Mitu lehekülge luges Liisa esmaspäeval? Mitu lehekülge luges Liisa kahes päevas?

13. Liisa sai isalt 7, emalt 5 mk. Tema kulutas 9 mk. ära. (Mitu marka sai Liisa raha?) Mitu marka raha jäi Liisal alles?

14. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles tuleb 12-st 6 lahutada!

13-st.

15. $13-3-1$ $13-6$ $13-10$ $13-3$ $13-6$
 $13-4$ $13-8$ $13-4$ $13-5$ $13-7$
 $13-3-2$ $13-7$ $13-6$ $13-9$ $13-4$
 $13-5$ $13-9$ $13-8$ $13-7$ $13-8$

16. $8+5$ $13-4$ $13-7$ $4+9-5$ $18-5-5$
 $13-4$ $13-9$ $11-7$ $5+8-4$ $17-4-4$
 $13-8$ $6+7$ $12-7$ $6+7-8$ $16-3-3$
 $9+4$ $13-6$ $13-9$ $7+6-9$ $19-6-6$

17. $6+7-5$ $4+9-8$ $5+6-8$ $10+3-8$
 $5+8-9$ $13-6+7$ $4+8-6$ $20-9-9$
 $19-6-6$ $13-8+9$ $8+5-7$ $19-5-6$
 $18-5-7$ $12-6+8$ $3+9-8$ $18-6-8$

18. $9+ =13$ $+ 6=13$ $11=5+$ $3+ =12$
 $4+ =13$ $+ 4=13$ $13=6+$ $7+ =13$
 $8+ =13$ $+ 7=13$ $12=4+$ $8+ =11$
 $3+ =13$ $+10=13$ $11=7+$ $9+ =12$

19. Salmel oli 13 ernekõtra; ta jättis 8 kõtra endale, teised andis Sulevile. Mitu ernekõtra sai Sulev?

20. Sulev oli 1 nädal 6 päeva onul ja tädil. Onul oli S. 8 päeva. Mitu päeva oli S. onul ja tädil? Mitu päeva tädil?

21. Mõtle ja kirjuta ülesanne, milles on tehe: 13—8!

14-, 15-st.

22. $14-4-1$ $14-8$ $15-5-1$ $15-9$ $14-6$
 $14-5$ $14-7$ $15-6$ $14-9$ $15-6$
 $14-4-2$ $14-5$ $15-8$ $14-7$ $14-8$
 $14-6$ $14-9$ $15-7$ $15-7$ $15-8$

23. $7+7-9$ $5+9-7$ $18-4-5$ $17-3-7$
 $7+8-6$ $5+10-9$ $19-5-5$ $19-4-9$
 $8+6-5$ $4+10-8$ $20-6-6$ $20-5-6$
 $9+6-8$ $8+7-5$ $18-3-7$ $17-2-8$

24. $10+4-5$ $5+10-7$ $11-9+10$ $15-9+6$
 $9+6-8$ $20-5-6$ $12-4+7$ $14-5-5$
 $12+3-9$ $18-4-9$ $13-6+4$ $13-8+6$
 $7+7-8$ $20-6-6$ $14-5+9$ $12+3-8$

25. $7+ =14$ $+6=15$ $15- =6$ $-6=9$
 $7+ =15$ $+9=14$ $14- =7$ $-8=7$
 $5+ =14$ $+8=15$ $15- =9$ $-8=6$
 $9+ =15$ $+6=14$ $14- =8$ $-7=7$

26. Helmi leidis 15 pähklat, Ilmar 6 pähklat vähem. Mitu pähklat leidis Ilmar?

27. Helmi viis 14 pähklat kodu, Ilmar 8 vähem. Mitu pähklat viis Ilmar kodu? Mitu pähklat viisid lapsed kahekesi kodu?

28. Mõtle ja kirjuta ülesanne, milles on tehe: a) 14—7; b) 15—8!

16-, 17-, 18-st.

29. 16—6—1   16— 9   17— 7   16—8   18— 9
16—7   16—10   17— 8   17—8   18—10
16—6—2   16— 8   17— 9   17—9   19— 9
16—8   16— 7   17—10   16—7   19—10

30. 16—7   16—9   19— 9   16—8   17— 9
17—8   18—9   18—10   17—8   17—10
16—8   15—8   18— 9   16—9   18— 9
17—9   16—7   17— 8   18—8   19— 9

31. 8+8— 7   12+ 6—9   8+ =16   17— =8
9+9—10   13+ 4—8   9+ =17   16— =7
8+9— 7   11+ 5—9   8+ =18   18— =9
7+9— 8   4+12—8   9+ =18   18— =8

32. 18—9+7   9+9—10   8+ 7—12   13+6—10
15—8+4   8+8— 9   6+ 9—14   15—3— 9
16—7+3   7+7— 6   19—17+ 9   12+5— 8
17—9+6   8+9+ 3   17—14+ 8   11+4— 9

33. Vihus on 16 lehte; 7 lehte on täis kirjutatud. Mitu lehte on tühjad?

34. Maret tahab vihku ja sullepead osta. Vihk maksab 7 marka, sullepea 10. Maretil on aga kõigest 9 mk. Mitu marka puudub Maretil?

35. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles on tehe: a) 17—8; b) 18—9!

§ 10. Kordamine.

1.

1.	$2+2=4$	$1+2=3$	$3+3=6$	$2+3=5$
	$4+2=$	$3+2=$	$6+3=$	$5+3=$
	jne. 20-ni	jne. 19-ni	jne. 18-ni	jne. 20-ni
2.	$1+3=4$	$4+4=8$	$3+4=7$	$2+4=6$
	$4+3=$	$8+4=$	$7+4=$	$6+4=$
	jne. 19-ni	jne. 20-ni	jne. 19-ni	jne. 18-ni
3.	$1+4=5$	$5+5=10$	$4+5=9$	$3+5=8$
	$5+4=$	$10+5=$	$9+5=$	$8+5=$
	jne. 17-ni	jne. 20-ni	jne. 19-ni	jne. 18-ni
4.	$20-2=18$	$19-2=17$	$18-3=15$	$20-3=17$
	$18-2=$	$17-2=$	$15-3=$	$17-3=$
	jne. 0-ni	jne. 1-ni	jne. 0-ni	jne. 2-ni
5.	$19-3=16$	$20-4=16$	$19-4=15$	$18-4=14$
	$16-3=$	$16-4=$	$15-4=$	$14-4=$
	jne. 1-ni	jne. 0-ni	jne. 3-ni	jne. 2-ni
6.	$17-4=13$	$20-5=15$	$19-5=14$	$18-5=13$
	$13-4=$	$15-5=$	$14-5=$	$13-5=$
	jne. 1-ni	jne. 0-ni	jne. 4-ni	jne. 3-ni

2.

7.	$8+7$	$9+4$	$7+9$	$4+9$	$9+8$
	$15-6$	$13-7$	$7+5$	$16-8$	$18-9$
	$5+7$	$6+9$	$11-6$	$12-9$	$15-9$
	$12-8$	$15-7$	$13-8$	$7+6$	$6+8$
8.	$9+7$	$15-6$	$19-12$	$15-11$	$18-13$
	$12+7$	$16-6$	$10+9$	$7+9$	$13-6$
	$13-7$	$16+3$	$17+3$	$17-9$	$12-8$
	$13+6$	$15+4$	$17-11$	$18-9$	$4+9$

9.	$5+7$	$17-14$	$9+6$	$18-15$	$8+9$
	$11+7$	$16-11$	$15-8$	$19-7$	$7+8$
	$8+6$	$4+13$	$17-9$	$2+16$	$6+9$
	$16-8$	$6+12$	$7+9$	$8+11$	$6+8$

10.	$5+8+6$	$9+9+2$	$16-4-5$	$4+6-8$
	$4+9+5$	$7+7+6$	$17-5-6$	$6+9-7$
	$8+6+6$	$5+6+7$	$18-7-8$	$7+6-5$
	$4+8+8$	$9+7+3$	$17-4-7$	$9+5-8$

11.	$6+7-5$	$15-8+6$	$18-14+8$	$19-10+9$
	$9+8-7$	$16-9+4$	$19-13+7$	$17-10+8$
	$5+8-6$	$17-8+6$	$20-12+9$	$19-13+9$
	$8+7-9$	$13-7+8$	$17-15+9$	$20-14+6$

12.	$9+9-12+6$	$19-15+9+7$	$6+6+6-12$
	$8+7-11+8$	$20-13+7+5$	$7+6+7-14$
	$6+9-13+9$	$18-11+8+5$	$5+7+8-17$
	$8+8-12+7$	$17-24+9+7$	$9+9-3-11$

13.	$6+ =13$	$3+ =11$	$+7=15$	$15=9+$
	$7+ =15$	$7+ =13$	$+6=14$	$12=7+$
	$9+ =12$	$8+ =16$	$+4=12$	$17=8+$
	$8+ =17$	$9+ =17$	$+9=14$	$14=5+$

14.	$15- =6$	$18- =9$	$-4=7$	$-9=9$
	$16- =7$	$14- =6$	$-3=9$	$-5=7$
	$14- =5$	$13- =7$	$-8=8$	$-6=8$
	$12- =5$	$15- =8$	$-7=9$	$-9=5$

15. Laose tädil oli 5 musta ja 9 valget lammast; ta müüs 3 lammast ära. Mitu lammast on tädil praegu?

16. Olev püüdis 8 vähja, Ilmar 9; 5 marjaga vähja lasksid nad vette tagasi. Mitu vähja tõid poisid kodu?

17. Peetril oli kummagis taskus 9 pähklat; ta sõi 12 pähklat ära. Mitu pähklat on Peetril alles?
18. Ainol oli 18 marka raha; ta kulutas 10 marka ära; pärast sai A. emalt 5 mk.; Mitu mk. on Ainol raha?
19. Isa andis Augustile 1-, 3-, 5- ja 10-margalise raha. Mitu mk. on Augustil raha?
20. Emal oli 5 nööpi üle 1 tosina; ta õmbles 8 nööpi särkidele ette. Mitu nööpi jäi emal alles?
21. Sulev oli 1 nädal 5 päeva onul ja tädil; onul oli Sulev 8 päeva. Mitu päeva oli Sulev tädil?
22. Vihus on 16 lehte Tiiul oli 5 lehte täis kirjutatud, ta kirjutas veel 7 lehte täis. Mitu puhast lehte on veel Tiiu vihus?
23. Jutal on 3 raha, kokku 18 marka; üks raha on 10-line, teine 3-line Mitmeline on kolmas raha?
24. Juhan ostis 6-margalise pliiatsi, 7-margalise vihu ja 5 marga eest paberit. Mitu mk. sai Juhan 20 margast tagasi?

3.

25. $2+9+3-7+8-9$ $7+7+7-2-10+4$
 $6+6+6-7-7+6$ $9+9-12+7+7-16$
 $4+8+8-5-5-5$ $5+7+5-8-8+13$
 $6+3+9-8-8+12$ $5+4+5+4-3-6-7$
26. $5+3+3+7-4-8-4$ $20-9-8+5+6-11$
 $9-4+8-5+7-6+8$ $19-8-7+9+6-12$
 $8-6+9-7+10-8+11$ $18-6-6+7+5-13$
 $7+5-9+7-8+15-12$ $17-8-4+6+9-14$
27. $4+12-8+7+4-14$ $4+7+7-3-12+6$
 $3+13-7+3+4-12$ $9+11-8-8+9+7$
 $7+12-10+3+3-7$ $14+6-9+7+2-8$
 $6+8+3-12+11-3$ $15-8+7+7-10-4$
28. $5+6+7-9-5+8+8-12+7+5-6-6-5+9$
 $12-6+7+7-8-8+6+5-7+6-12+9+5-11$
 $9+3+7-15+8+6-9+2-8+5-7+12+5-8$
 $8+8+4-7-7-5+9+4+6-17+8+9-6-7+5$
29. $5+6+5+3-5-5-4+7+6-12+7-9+8-5+8$
 $4+7+4-9+3+7+4-12-5+7+4+5-13+9$
 $6+5-7+9-8+10-6+3-6+12+2-15+6-7$
 $7+7-9+5-8+9+9-16+9+4-15+6+8-12$
30. $14-5-6+4+8+4-12+4-9+8+8-9-4+7$
 $19-6-6+5+5-9-8+9+9-13-4+9+8-5$
 $20-5-6-5+7+7-9+5+6-8-4+9+3-13$
 $30-20+5-12+15+2-16+9+6-16+7+9-13$
31. $3+4+5+6-3-4-5-3+7+8-9-7+8+10-5$
 $9-5+6-7+8-9+10-4+5-6+7-8+9-3+4$
 $15-9+8-7+6-5+4-3+2+9-8+7-6+5-4$
 $20-8+7-8+7-9+8-9+8-9+8-7+6-7+6$

§ 11. Korrutamine.

(Liitmise abil.)

2 kaupa.

1. Kirjuta tabel, mille tunnis kokku sead-
sime, peast ümber!

2. Näita kirjalikult, mitu on:

4 korda 2	2 korda 2	7 korda 2, juure 1
6 " 2	8 " 2	5 " 2, " 1
5 " 2	10 " 2	8 " 2, " 1
7 " 2	9 " 2	6 " 2, " 1

Näide: $2+2+2+2=8$.

3. 8 koolilast panid omad kindad ahju-
kappi kuivama. Mitu kinnast on ahjukapis?

4. Juhan ostis 6 poognat paberit ja
maksis iga poogna eest 2 marka. Mitu
marka tuli Juhanil maksta?

5. „Ema, mitu muna sa ostsid?“ küsis
Linda. „Ühe muna üle 7 paari“, vastas ema.
Mitu muna oli ema ostnud?

6. Mõtle ja kirjuta ülesanne, mis nii ar-
vutatakse: $2+2+2+2+2+2+2$!

3 kaupa.

7. Kirjuta tabel, mille tunnis kokku sead-
sime, peast ümber!

8. Näita kirjalikult, mitu on:

3 korda 3	3 korda 3, juure 1
5 " 3	5 " 3, " 1
2 " 3	2 " 3, " 2
6 " 3	6 " 3, " 2
4 " 3	4 " 3, " 1
7 " 3	5 " 3, " 2

9. Mitu haru on 7 maasikalehel?

10. Tõnis oli 6 kuud karjas, iga kuu punus ta 3 korvi. Mitu korvi punus Tõnis?

11. Ehal on 5 kolmemargalist ja 1 margaline raha. Mitu marka on Ehal raha?

12. Mõtlege ja kirjutage ülesanne, mis nii arvutatakse: $3+3+3+3!$

4 kaupa.

13. Kirjutage tabel, mille tunnis kokku seadsime, peast ümber!

14. Näita kirjalikult, mitu on:

3 korda 4	2 korda 4, juure 1
2 " 4	3 " 4, " 1
4 " 4	4 " 4, " 1
5 " 4	5 " 4, " 1
4 korda 4, juure 2	2 korda 4
3 " 4, " 2	4 " 2
4 " 4, " 3	3 " 4
3 " 4, " 3	4 " 3

15. Õue sõitsid 3 vankrit. Mitu ratast on 3 vankril?

16. Ülo hoidis iga päev oma saiarahast 4 marka alles. Mitu marka oli Ülol 3 päeva pärast?

17. Toas on 4 tooli, üks nendest 3 jalaga. Mitu jalga on 4 toolil?

18. Mõtle ja kirjuta ülesanne, mis nii arvutatakse: $4+4+4+4!$

5 ja 6 kaupa.

19. Kirjuta tabelid, mis tunnis kokku seadsime, peast ümber!

20. Näita kirjalikult, mitu on:

3 korda 5	3 korda 6	3 korda 5, juure 3
2 " 5	2 " 5, juure 2	2 " 6, " 1
4 " 5	3 " 5, " 2	3 " 6, " 2
2 " 6	2 " 5, " 4	2 " 6, " 3

21. Aknal oli lill, millel 3 haru ja igal harul 5 õit. Mitu õit oli lillel?

22. Pliiats maksis 5 marka, joonlaud 4 korda nii palju. Mis maksis joonlaud?

23. Majal on 3 6 ruuduga ja üks 2 ruuduga aken. Mitu ruutu on majal?

24. Mõtle ja kirjuta ülesanded, mis nii arvutatakse: a) $5+5+5$; b) $6+6+6$!

7, 8, 9 kaupa.

25. Näita kirjalikult, mitu on:

2 korda 7	2 korda 8
3 " 7	2 " 8, juure 1
2 " 7, juure 1	2 " 8, " 2
2 " 7, " 3	2 " 8, " 4
2 korda 9	
2 " 9, juure 1	
2 " 9, " 2	
2 " 7, " 6	

26. Tiiu on 8 aastane, Toomas 2 korda nii vana. Mitu aastat on Toomas vana?

27. Joonistusvihk maksis 9 marka. Miina ostis 2 joonistusvihku. Mitu marka tuli Miinal maksta?

28. Mitu haru on 3 kibuvitsalehel, kui 1 leht 5 haruga on?

29. Mõtle ja kirjuta ülesanded, mis nii arvutatakse: a) $7+7+7$; b) $8+8$; c) $9+9$!

Kordamine.

30. Näita kirjalikult, mitu on:

2 korda	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
3 " "	2, 3, 4, 5, 6, 7

4 korda	2, 3, 4, 5		
5	„ 2, 3, 4		
6	„ 2, 3		
7	„ 2, 3	2+2=4	Näide: 2+2+2=6
8, 9	„ 2	3+3=6	3+3+3=9 jne.
		jne.	jne

31. Näita kirjalikult, mitu on:

4 korda	2	5 korda	3	3 korda	6	4 korda	4
2	„ 4	3	„ 5	6	„ 3	4	„ 3
7	„ 2	8	„ 2	3	„ 7	4	„ 5
2	„ 7	2	„ 8	7	„ 3	5	„ 4
3 korda	3, juure	2	6 korda	3, juure	2		
3	„ 5, „	3	4	„ 4, „	3		
4	„ 3, „	1	7	„ 2, „	1		
2	„ 7, „	4	2	„ 6, „	4		

§ 12. Jagamine.

(Lahutamise abil.)

2 kaupa.

1. Kirjuta tabel, mille tunnis kokku sead-
sime, peast ümber!

2. Näita kirjalikult, mitu korda saab 2
kaupa lahutada ja mitu jääb üle:

a) 7	6	2	b) 10	12	c) 16	17
4	10	12	14	15	13	15
8	3	8	11	8	18	12
5	9	11	16	13	20	19

Näide: $7 - \underbrace{2 - 2 - 2}_{3 \text{ korda}} = 1$

3. Ilmar jagas 12 pähklat paari kaupa oma sõpradele. Mitu sõpra said pähklaid?

4. Magamistoas ahju ääres on 14 saabast kuivamas. Mitme lapse saapad on ahju ääres?

5. Mitu sulge, 2 marka tükk, saab osta 11, 15, 17 marga eest?

6. Mõttele ja kirjuta ülesanded, mis nii arvutatakse: a) $8-2-2-2-2=0$;

b) $11-2-2-2-2-2=1$!

3 kaupa.

7. Kirjuta tabel, mille tunnis kokku sead-sime, peast ümber!

8. Näita kirjalikult, mitu korda saab 3 kaupa lahutada ja mitu jääb üle:

a) 9	7	3	b) 10	12	c) 15	17
5	4	12	14	15	13	15
7	10	5	11	8	18	12
6	8	11	16	13	20	19

9. Peeter jagas oma raha, 12 marka, 3 marga kaupa taskutesse. Mitmes taskus oli Peetril raha?

10. Isa andis Jaanile 18 lehekülge lugeda. Jaan luges 3 lehekülge päevas. Mitme päevaga oli Jaanil loetud?

11. Mitu 3-margalist postmarki saab osta 10, 15, 20 marga eest?

12. Mõtle ja kirjuta ülesanded, mis nii arvutatakse: a) $15-3-3-3-3-3=0$;

b) $11-3-3-3=2!$

4 kaupa.

13. Kirjuta tunnis kokkuseatud tabel peast ümber!

14. Näita kirjalikult, mitu korda saab 4 kaupa lahutada ja mitu jääb üle:

a) 8	7	12	b) 12	11	c) 16	13
5	9	8	15	14	12	17
6	11	6	9	16	8	15
4	10	11	10	13	20	19

15. Atsil oli 12 tinast sõdurit; ta seadis need 4 kaupa ritta. Mitmes reas seisavad Atsi sõdurid?

16. Õues olid vankrid. Ats luges nende rattad ära ja sai 20. Mitu vankrit oli õues?

17. Sai maksis 4 marka. Mitu niisugust saia sai osta 15 marga eest? 18 marga eest?

18. Mõtle ja kirjuta ülesanded, mis nii arvutatakse: a) $16-4-4-4-4=0$;

b) $14-4-4-4=2!$

19. Kirjuta tunnis kokkuseatud tabel peast ümber!

20. Näita kirjalikult, mitu korda saab 5 kaupa lahutada ja mitu jääb üle:

a) 10	6	b) 10	15	c) 15	20
5	8	12	11	17	13
7	11	14	13	16	17
9	12	16	14	18	19

21 Mikul oli 15 mängulehma; ta seadis lehmad 5 kaupa küna juure sööma. Mitme küna juure seadis Miku lehmad?

22. Kirja peal on 20 marga eest postmarke, kõik 5-margalised. Mitu postmarki on kirjal peal?

23. Mitu 5-margalist postmarki saab osta 12, 18 marga eest?

24. Mõtle ja kirjuta ülesanded, mis nii arvutatakse: a) $15-5-5-5=0$;

b) $11-5-5=1$!

6 kaupa.

25. Kirjuta tunnis kokkuseatud tabel peast ümber!

26. Näita kirjalikult, mitu korda saab 6 kaupa lahutada ja mitu jääb üle:

a) 6	8	12	b) 11	12	15
12	10	10	14	16	13
7	12	13	16	18	19
9	11	9	15	20	17

27. Naabri perenaine kinkis Jukule 12 õuna. Juku pani õunad 6 kaupa taskutesse. Mitu taskut sai Jukul õunu täis?

28. Juku luges naabri maja akneruudud ära; ta sai 18 ruutu. Igal aknal oli 6 ruutu. Mitu akent on naabri majal?

29. Pliiats maksis 6 marka. Mitu pliiatsit sai osta 15 marga eest? 20 marga eest?

30. Mõttele ja kirjuta ülesanded, mis nii arvutatakse: a) $18-6-6-6=0$;
b) $15-6-6=3$!

7 kaupa.

31. Kirjuta tunnis kokkuseatud tabel peast ümber!

32. Näita kirjalikult, mitu korda saab 7 kaupa lahutada ja mitu jääb üle:

a) 7	8	9	b) 14	21	13
14	11	10	16	15	19
10	12	13	20	17	18

33. Sulevil on 14 mänguhobust. Mitmesse talli mahtusid need hobused, kui Sulev 7 hobust igasse talli pani?

34. Olev maksis vihkude eest 21 mk.,
7 marka vihu eest. Mitu vihku O. ostis?

35. Mitu 7-margalist vihku saab osta
15 marga eest?

36. Mõtle ja kirjuta ülesanded, mis nii
arvutatakse a) $21-7-7-7=0$;

b) $16-7-7=2$!

Kordamine.

37. Näita kirjalikult, mitu korda saab
lahutada:

a) 11-st 2, 3, 4, 5 kaupa

12-st 2, 3, 4, 5, 6 kaupa

13-st 2, 3, 4, 5, 6 „

14-st 2, 3, 4, 5, 6, 7, kaupa

15-st 2, 3, 4, 5, 6, 7 „

b) 16-st 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 kaupa

17-st 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 „

18-st 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 kaupa

19-st 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 „

20-st 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 kaupa

Näide: $11-2-2-2-2-2=1$

$11-3-3-3=2$

$11-4-4=3$

$11-5-5=1$

38. Näita kirjalikult, mitmele saab:

a) 12 jagada 2 kaupa

12 „ 6 „

14 „ 2 „

14 „ 7 „

15 jagada 3 kaupa

15 „ 5 „

16 „ 2 „

16 „ 8 „

b) 18 jagada 2 kaupa	18 jagada 3 kaupa
18 " 9 "	18 " 6 "
20 " 2 "	20 " 4 "
20 " 10 "	20 " 5 "
Näide: 12-2-2-2-2-2-2=0	
12-6-6=0	

§ 13. Korrutamine ja jagamine.

1.

1. 3 korda 2   6 korda 2   4 korda 3   6 korda 3
2 × 4	3 × 4	3 × 5	4 × 5
3 × 3	2 × 7	4 × 4	8 × 2
2 × 5	5 × 3	9 × 2	7 × 3
2. 9×2   2×6   6×3   3×5   2×7
2×9	6×2	3×6	5×3	7×2
3×4	3×7	4×5	2×8	3×3
4×3	7×3	5×4	8×2	4×4
3. 2×30   2×50   7×10   5×20   4× $\frac{1}{4}$
3×20	5×20	5×10	2×40	2× $\frac{1}{4}$
2×40	2×20	9×10	2× $\frac{1}{2}$	3× $\frac{1}{4}$
4×20	3×30	10×10	3× $\frac{1}{3}$	2× $\frac{1}{3}$
4. 4×4   3×7   9×2   3×5   4×3
3×6	8×2	3×3	2×9	2×7
9×2	7×1	4×5	6×3	7×3
5×3	5×4	6×2	2×8	3×4
5. 2×3, 2, 7, 5, 4, 6, 9, 10, 8, 20, 50, 30, 40
- 3×5, 2, 7, 4, 3, 6, 20, 10, 30
- 4×2, 5, 10, 3, 20, 4
- 5×3, 10, 2, 20, 4
- 6×10, 2, 3
- 7, 8, 9, 10×2

6. Ilmar peab lugema 7 lehekülge päevas. Mitu lehekülge on Ilmaril 3 päevas loetud?

7. Poogen paberit maksab 2 marka. Mitu marka tuleb maksta 9 poogna eest?

8. Jukul oli 10 marka raha, emal 7 korda nii palju. Mitu marka oli emal? Mitu marka oli Jukul ja emal kokku?

9. Mõttele ja kirjuta ülesanne, mis nii arvutatakse: $7 \times 2!$

2.

10.	$3 \times 3 + 1$	$4 \times 3 + 1$	$5 \times 2 + 1$	$2 \times 9 + 2$
	$2 \times 7 + 1$	$2 \times 8 + 1$	$6 \times 3 + 1$	$2 \times 6 + 2$
	$4 \times 4 + 1$	$6 \times 2 + 1$	$2 \times 5 + 2$	$3 \times 5 + 2$
	$9 \times 2 + 1$	$5 \times 3 + 1$	$3 \times 3 + 2$	$2 \times 7 + 2$
11.	$4 \times 2 + 3$	$2 \times 8 + 3$	$2 \times 5 + 3$	$2 \times 8 + 4$
	$4 \times 3 + 3$	$3 \times 5 + 3$	$2 \times 5 + 4$	$2 \times 5 + 4$
	$4 \times 4 + 3$	$2 \times 7 + 3$	$5 \times 2 + 3$	$2 \times 7 + 4$
	$2 \times 6 + 3$	$3 \times 4 + 3$	$2 \times 7 + 4$	$2 \times 6 + 5$
12.	$3 \times 5 - 1$	$7 \times 2 - 4$	$5 \times 2 - 1$	$3 \times 4 - 3$
	$3 \times 4 - 1$	$2 \times 10 - 1$	$2 \times 4 - 3$	$9 \times 2 - 1$
	$2 \times 6 - 2$	$3 \times 6 - 3$	$3 \times 7 - 1$	$4 \times 4 - 2$
	$4 \times 3 - 2$	$2 \times 7 - 2$	$4 \times 5 - 2$	$5 \times 3 - 5$
13.	$5 \times 4 + 10$	$6 \times 3 + 2$	$3 \times 4 + 7$	$4 \times 3 + 6$
	$10 \times 3 + 70$	$7 \times 2 + 6$	$5 \times 4 - 12$	$5 \times 4 - 9$
	$5 \times 2 + 50$	$8 \times 2 - 4$	$2 \times 9 - 16$	$10 \times 6 + 3$
	$10 \times 9 - 50$	$6 \times 2 - 9$	$5 \times 3 - 12$	$8 \times 2 - 9$

14. Juku kulutas 3 viiemargalist raha ära, ja tal jäi 1 mark järele. Kui palju oli Jukul raha olnud?

15. Ilmar luges toas kõik toolide ja pinkide jalad ära; ta sai 2 jalga rohkem, kui on 4 toolil. Mitu jalga luges Ilmar?

16. Mõttele ja kirjuta ülesanne, milles 5×3 -le juure arvatakse 2!

3.

17. 6 jagada 3   14 jagada 2   8 jagada 2   10 jagada 5
 10 : 2   12 : 3   9 : 3   7 : 7
 8 : 4   16 : 4   12 : 4   12 : 6
 12 : 2   20 : 5   16 : 8   18 : 2

18. 14:7   16:2   40:2   60:3   12:3
 15:5   18:3   50:10   70:10   18:9
 18:9   20:2   80:4   100:2   16:8
 20:4   18:6   100:5   90:3   20:10

19. 8:2   12:2   12:3   16:8   18:3
 8:4   12:6   12:4   16:2   18:6
 10:2   15:3   14:2   18:2   20:4
 10:5   15:5   14:7   18:9   20:5

20. 14:2+6   16:8+9   18:6+15   8:4+16
 18:2+3   18:3+5   14:7+16   60:3—13
 15:3+8   21:3+5   16:8+17   90:3+50
 20:4+9   12:4+8   20:5+11   80:4—11

21. $3 \times 4 : 2$ $6 \times 3 : 9$ $2 \times 9 : 3$ $10 \times 2 : 5$
 $4 \times 4 : 2$ $4 \times 3 : 6$ $2 \times 8 : 4$ $9 \times 2 : 6$
 $5 \times 4 : 2$ $4 \times 5 : 10$ $2 \times 10 : 4$ $6 \times 2 : 4$
 $3 \times 6 : 2$ $4 \times 4 : 8$ $2 \times 6 : 3$ $5 \times 4 : 2$

22. 20 marga eest osteti pliiatseid, 5 marka tükk. Mitu pliiatsit sai osta?

23. 20 marga eest osteti 4 ühehinnalist pliiatsit. Mis maksis iga pliiats?

24. Klassis on 18 õpilast, nad istuvad 2 kaupa pingis. Mitmes pingis istuvad õpilased?

25. Klassis on 18 õpilast, nad istuvad 9 pingis. Mitu õpilast istub igas pingis?

26. Mõttele ja kirjuta ülesanded, mis nii arvutatakse: a) $16 : 2$; b) $16 : 8$!

4.

27. $5 : 2$ $9 : 2$ $10 : 4$ $11 : 3$ $17 : 2$
 $7 : 3$ $11 : 5$ $13 : 6$ $14 : 3$ $15 : 7$
 $10 : 3$ $13 : 2$ $15 : 2$ $17 : 3$ $18 : 8$
 $9 : 4$ $12 : 5$ $16 : 3$ $20 : 3$ $20 : 9$

28. $17 : 4$ $14 : 6$ $11 : 4$ $7 : 5$ $11 : 3$
 $13 : 3$ $16 : 7$ $13 : 4$ $9 : 4$ $16 : 6$
 $13 : 4$ $8 : 3$ $18 : 5$ $15 : 4$ $17 : 6$
 $15 : 4$ $16 : 5$ $20 : 6$ $17 : 7$ $20 : 8$

29. $8 : 2, 3, 4$ $12 : 2, 3, 4, 5, 6$
 $9 : 2, 3, 4$ $13 : 2, 3, 4, 5, 6$
 $10 : 2, 3, 4, 5$ $14 : 2, 3, 4, 5, 6, 7$
 $11 : 2, 3, 4, 5$ $15 : 2, 3, 4, 5, 6, 7$

30. 16:2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
17:2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
18:2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
19:2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
20:2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

31 Mitu 3-margalist postmarki saab osta 20 marga eest?

32. Mitu päeva sai Aino 15 marga eest saia osta, kui sai 4 marka maksis?

33. Mõttele ja kirjuta ülesanne, mis nii arvutatakse: 18:5!

§ 14. Kordamise ülesanded.

1.

1.	$8+9-12$	$13-6+8-11$	$12+6-9+8$
	$15-12+6$	$16-8+9-15$	$20-6-6+2$
	$7+9-8$	$20-13+8+5$	$11-5+9-14$
	$9+9-7$	$5+9+6-17$	$8+9-14+6$
2.	$6+8+6-4$	$18-7+8-9$	$7+7+6-8$
	$7+8+4-9$	$4+9-7+8$	$8+4+7-8$
	$17-9+7+4$	$8+8-12+15$	$9+9-12+8$
	$20-6-8+7$	$4+9+6-13$	$4+7+7-9$
3.	$6+6+6-7$	$8+7-9+7$	$16-11+6+9$
	$7+8-12+8$	$19-5-7+9$	$5+7+8-13$
	$20-8-8+9$	$14+5-9+9$	$15-6+9-11$
	$18-5-7+8$	$4+13-8+5$	$20-16+8+7$

4.	$3+8+7-9$	$8+8+4-17$	$19-12+7+6$
	$4+5+9-12$	$9+9+2-15$	$18-9+4-5$
	$7+8+3-11$	$7+7+6-14$	$17-8+3+7$
	$9+6-13+8$	$6+6+6-11$	$15-7+9-12$

5. Jassil oli 1 ühe-, 1 kolme-, 1 viie- ja 1 künnemargaline raha; tema kulutas ära 11 marka; Mitu marka jäi Jassil alles?

6. Ülol oli 5 pähklat üle 1 tosina; tema söi 9 pähklat ära. Mitu pähklat jäi Ü. alles?

7. Helmil oli 20 kompvekki; tema andis 6 kompvekki Liisale, 7 kompvekki Salmele. Mitu kompvekki jäi Helmile enesele?

8. Maret on 12-aastane, Juku 4 aastat noorem. Kui vana on Juku 7 aasta pärast?

9. Ema ja Leeni korjasid mustikaid, Ema korjas 13 toopi, Leeni 6 toopi vähem, Mitu toopi mustikaid said ema ja L. kokku?

10. Anni luges juturaamatu 8 päevaga läbi; Lindal läks selle raamatu lugemiseks 1 nädal 5 päeva. Mitu päeva kauemini luges Linda?

11. Väinol oli 15 marka raha; tema ostis 6-margalise pliiatsi ja 7-margalise vihu. Mitu marka sai Väino tagasi?

12. Üks raamat maksis 40, teine 50 marka. Olev ostis need raamatud. Mitu marka sai Olev 100 margast tagasi?

2.

13.	$2 \times 9 + 2$	$7 \times 2 + 1$	$3 \times 2 + 9$	$2 \times 3 + 12$
	$4 \times 3 + 4$	$3 \times 4 + 3$	$4 \times 4 + 2$	$2 \times 4 + 12$
	$5 \times 2 + 1$	$8 \times 2 + 4$	$2 \times 4 + 8$	$3 \times 3 + 11$
	$3 \times 3 + 2$	$2 \times 6 + 5$	$3 \times 2 + 6$	$2 \times 5 + 7$

14.	$4 \times 4 - 1$	$2 \times 8 - 4$	$2 \times 6 - 9$	$3 \times 4 - 5$
	$3 \times 4 - 2$	$3 \times 7 - 1$	$4 \times 5 - 8$	$6 \times 3 - 7$
	$5 \times 3 - 3$	$4 \times 4 - 6$	$9 \times 2 - 7$	$8 \times 2 - 9$
	$3 \times 6 - 3$	$7 \times 2 - 2$	$3 \times 5 - 8$	$2 \times 7 - 8$

15.	$15 : 3 + 15$	$16 : 4 + 8$	$12 : 4 + 8$	$10 : 2 + 7$
	$18 : 9 + 18$	$15 : 5 + 9$	$16 : 2 + 7$	$14 : 2 + 5$
	$14 : 7 + 5$	$12 : 3 + 8$	$18 : 3 + 6$	$16 : 8 + 9$
	$12 : 2 + 5$	$9 : 3 + 9$	$20 : 4 + 9$	$20 : 5 + 7$

16.	$3 \times 4 : 2$	$6 \times 2 : 4$	$8 \times 2 : 4$	$6 \times 3 : 9$
	$2 \times 6 : 3$	$2 \times 8 : 4$	$9 \times 2 : 6$	$5 \times 4 : 10$
	$4 \times 4 : 8$	$3 \times 6 : 2$	$2 \times 10 : 4$	$4 \times 4 : 2$
	$2 \times 9 : 3$	$4 \times 5 : 2$	$4 \times 3 : 6$	$10 \times 2 : 5$

17.	$9 : 3 \times 4$	$14 : 7 \times 8$	$16 : 8 \times 9$	$8 : 2 \times 5$
	$6 : 2 \times 5$	$15 : 5 \times 3$	$12 : 4 \times 6$	$12 : 6 \times 8$
	$10 : 2 \times 3$	$16 : 4 \times 5$	$14 : 2 \times 3$	$15 : 3 \times 4$
	$12 : 2 \times 2$	$18 : 3 \times 2$	$10 : 5 \times 7$	$18 : 9 \times 4$

18.	$2 \times 5 : 3$	$2 \times 7 : 4$	$3 \times 6 : 7$	$4 \times 5 : 6$
	$3 \times 4 : 5$	$2 \times 8 : 5$	$2 \times 10 : 9$	$2 \times 7 : 6$
	$3 \times 3 : 2$	$2 \times 9 : 8$	$3 \times 5 : 7$	$5 \times 3 : 2$
	$4 \times 4 : 3$	$2 \times 6 : 5$	$3 \times 7 : 2$	$2 \times 10 : 7$

19. Juku oli 2 nädalat ja 5 päeva haige. Mitu päeva oli Juku haige?

20. Peetril on 3 viiemargalist ja 1 margaline raha. Kui palju on Peetril raha?

21. Helmi ostis 6 sulge, 2 marka tükk, ja 7-margalise vihu. Kui palju raha kulus Helmil ära?

22. Ema õmbles 3 särgile nõöbid ette, igale särgile 5 nõöpi; praegu on emal 3 nõöpi. Mitu nõöpi oli emal olnud?

23. Ema ostis 10 paari mune; 8 muna keetis ema ära. Mitu muna jäi järele?

24. Ilmaril oli 5 kolmemargalist raha; tema kulutas 7 marka ära. Mitu marka jäi Ilmaril järele?

25. Jassil on 3 taskut; ta korjas igasse taskusse 6 pähklat. Jass tahab 12 pähklat kodu emale viia. Mitu pähklat võib Jass ära süüa?

26. Jutal oli 18 marka raha; tema ostis 3 viiemargalist postmarki. Mitu marka raha jäi Jutal järele?

27. Ema ostis 8 paari õunu. Mitmeks

päevaks jätkub neid õunu, kui 4 õuna päevas söödakse?

28. Maril on 2 kümnemargalist raha. Mitu 5-margalist saia saab Mari osta?

29. Jaan ostis 4 kolmemargalist sulge. Kui palju oleks Jaan selle raha eest saanud 2-margalisi sulgi?

30. Juhanil oli 4 viiemargalist raha; selle raha eest sai ta 10 sulge. Mis maksis sulg?

31. Onu tõi aiast 6 paari õunu ja jagas neid 4 külalise vahel ühetasa ära. Mitu õuna sai iga külaline?

32. Emal oli 2 8-naelalist pätsi leiba. 4 päevaga sai leib otsa. Mitu naela leiba läks päevas?

33. Väinol on tikkudest 6 kolmnurka seatud. Mitu risti saab Väino samadest tikkudest seada?

34. Mikul on tikkudest 7 risti seatud. Mitu nelinurka saab Miku samadest tikkudest seada?

35. Isa andis Ainole 4 viiemargalist raha ja käskis tal nii palju 3-margalisi post-

marke osta, kui selle rahaga saab. Mitu postmarki tõi Aino?

36. Mitu 2-margalist sulge saab osta 3 viiemargalise raha eest?

3.

37. $2 \times 2 \times 2$ $2 \times 3 \times 3$ $2 \times 2 \times 20$ $3 \times 10 \times 3$
 $2 \times 2 \times 3$ $2 \times 4 \times 2$ $3 \times 3 \times 10$ $2 \times 5 \times 7$
 $2 \times 2 \times 4$ $5 \times 2 \times 2$ $2 \times 5 \times 10$ $5 \times 2 \times 8$
 $2 \times 2 \times 5$ $2 \times 3 \times 10$ $10 \times 3 \times 2$ $5 \times 4 \times 2$

38. $20 : 2 : 2$ $18 : 3 : 3$ $100 : 2 : 5$ $40 : 2 : 10$
 $18 : 2 : 3$ $16 : 4 : 2$ $90 : 3 : 3$ $70 : 7 : 5$
 $16 : 2 : 4$ $12 : 3 : 2$ $80 : 8 : 2$ $80 : 4 : 4$
 $12 : 2 : 3$ $15 : 3 : 5$ $60 : 3 : 5$ $100 : 5 : 5$

39. $2 \times 10 : 5$ $5 \times 20 : 10$ $3 \times 6 : 9$ $2 \times 30 : 10$
 $2 \times 40 : 8$ $3 \times 30 : 9$ $4 \times 4 : 8$ $4 \times 20 : 10$
 $5 \times 4 : 2$ $8 \times 10 : 4$ $3 \times 4 : 6$ $9 \times 10 : 3$
 $9 \times 2 : 6$ $6 \times 10 : 3$ $4 \times 5 : 2$ $10 \times 10 : 5$

40. $20 : 5 \times 4$ $50 : 10 \times 3$ $20 : 10 \times 9$ $100 : 10 \times 4$
 $18 : 9 \times 7$ $80 : 20 \times 4$ $18 : 6 \times 5$ $70 : 10 \times 2$
 $16 : 4 \times 3$ $90 : 30 \times 7$ $16 : 8 \times 6$ $80 : 20 \times 3$
 $30 : 3 \times 7$ $100 : 20 \times 4$ $15 : 3 \times 4$ $90 : 10 \times 2$

41. $5 + 7 + 6 - 13$ $9 + 9 - 8 - 8$ $13 - 7 + 8 - 9$
 $19 - 8 - 5 + 7$ $9 - 3 + 6 - 8$ $17 - 9 + 6 - 8$
 $20 - 6 - 6 + 9$ $5 + 12 - 7 + 6$ $19 - 12 + 7 + 7$
 $4 + 7 + 7 - 15$ $7 + 13 - 12 + 4$ $18 - 14 + 8 + 6$

42. $5 \times 3 - 12 + 8$ $7 \times 3 - 10 - 4$ $4 \times 3 + 8 - 15$
 $6 \times 2 + 7 - 14$ $4 \times 4 + 2 - 9$ $8 \times 2 - 13 + 9$
 $9 \times 2 - 11 + 6$ $3 \times 5 + 4 - 14$ $3 \times 6 - 15 + 8$
 $5 \times 4 - 16 + 8$ $2 \times 7 - 9 + 13$ $10 \times 2 - 7 - 9$

43. $12 : 4 + 9 + 8$ $16 : 8 + 9 + 5$ $14 : 2 \times 3 - 10$
 $15 : 3 + 4 + 9$ $20 : 10 + 12 - 7$ $15 : 3 \times 4 - 16$
 $18 : 2 + 8 - 13$ $18 : 3 + 7 - 8$ $16 : 4 \times 3 + 7$
 $20 : 5 + 7 + 9$ $12 : 2 + 9 + 5$ $18 : 9 \times 8 - 15$
44. $6 \times 2 + 7 - 12$ $18 : 3 + 6 + 6$ $5 \times 4 - 17 + 9$
 $3 \times 5 - 9 + 14$ $30 : 3 + 5 - 8$ $4 \times 4 + 3 - 15$
 $7 \times 2 + 5 - 17$ $60 : 3 - 2 - 9$ $90 : 9 - 3 + 9$
 $2 \times 8 - 9 + 13$ $80 : 4 - 6 - 7$ $14 : 2 + 9 - 11$
45. $6 \times 3 : 9 + 12$ $20 : 4 \times 3 - 12$ $2 \times 4 \times 2 - 9$
 $5 \times 4 : 2 + 90$ $90 : 9 \times 5 + 40$ $2 \times 3 \times 3 - 14$
 $9 \times 2 : 6 + 13$ $14 : 2 \times 3 - 10$ $80 : 4 : 4 + 8$
 $3 \times 4 : 2 + 14$ $16 : 4 \times 3 + 8$ $100 : 5 : 5 \times 4$
46. $(7 + 5) : 6$ $(20 - 5) : 2$ $(3 + 11) : 7$ $(50 - 30) : 10$
 $(9 + 7) : 8$ $(18 - 9) : 2$ $(11 + 7) : 3$ $(100 - 70) : 10$
 $(7 + 8) : 5$ $(16 - 4) : 2$ $(12 + 3) : 3$ $(60 - 40) : 4$
 $(4 + 8) : 6$ $(18 - 4) : 2$ $(7 + 13) : 4$ $(100 - 50) : 5$
47. $(12 - 9) \times 5$ $(14 - 9) \times 4$ $(16 - 8) \times 2$ $(19 - 15) \times 5$
 $(15 - 8) \times 2$ $(11 - 7) \times 3$ $(12 - 9) \times 6$ $(20 - 12) \times 2$
 $(13 - 7) \times 3$ $(12 - 8) \times 3$ $(15 - 5) \times 7$ $(18 - 16) \times 9$
 $(12 - 5) \times 3$ $(11 - 9) \times 9$ $(19 - 9) \times 6$ $(50 - 20) \times 3$
48. $(3 + 9 + 6) : 3$ $(4 + 7 + 4) : 5$ $(20 - 8 + 3) : 5$
 $(8 + 8 + 4) : 4$ $(9 + 8 - 3) : 7$ $(17 - 8 + 9) : 6$
 $(7 + 7 + 6) : 10$ $(2 + 9 + 5) : 8$ $(15 + 5 - 8) : 4$
 $(8 + 7 + 3) : 9$ $(6 + 9 - 3) : 3$ $(9 + 10 - 7) : 3$

TÜ RAAMATUKOGU

10300016030670

A-6007

Hind 45 marka